

รายงานการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๑๙๒

วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๔๐ นาฬิกา

ประธาน (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) : คณะกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้วผมขอเปิด
การประชุมครับ

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม ที่ผม LINE ไปบอกเรื่องเป็น
อย่างนี้คือเดิมเรานึกว่าจะให้ส่งทางไปรษณีย์ในฐานะที่คุณปรกรณ์เขาอยู่ที่นั่นอยู่แล้วคุณก็ไปมอบให้
ท่านนายกรัฐมนตรี ท่านนายกรัฐมนตรีบอกว่าจะให้ทำพิธีมอบ และจะให้ผู้สื่อข่าวไปถ่าย พอทำพิธี
มอบอย่างนั้นคุณปรกรณ์ไปมอบเองก็กระไรอยู่ถามผมว่าจะให้ผมไปมอบ ผมบอกว่าถ้าให้ผมก็ได้แต่
ผมต้องเอาไปทั้งหมดเราทำมาด้วยกันก็ไปด้วยจะพอรับไหวไหมเขาก็ไปบริหารจัดการจนรับได้ก็
มาบอกพวกเราใครไม่ติดอะไรก็ไปจะได้ไปเป็นสักขีพยานมาด้วยกันทำงานมาด้วยกัน ไม่อย่างนั้น
ผมไปมอบคนเดียวก็ขอบกล ก็เลยนัดไว้ พรุ่งนี้เป็นวันประชุม ครม. ที่จอดรถไม่มี ใครที่ไม่มี
คนขับรถช่วยกรุณาไปที่นี้ออกจากที่นี่ไม่เกิน ๐๘.๑๕ นาฬิกา ฤกษ์ที่ท่านนายกรัฐมนตรีต้องการ
๐๘.๕๙ นาฬิกา แล้วก็ส่ง ผมอาจจะตรงไปทางโน้นมีคนขับรถ พวกเราไปด้วยกันกับที่นี่แล้วใครจะ
กลับมาประชุมต่อหลังจากนั้นก็กลับมาประชุมได้ ไปกันหมดทุกคนไม่มีใครติดอะไรหรือเปล่า

นางจรี วิจิตรวาทการ : มีอาจารย์บังกลาเทศนัดมาพบค่ะ นัดกันไว้นานแล้วไป
เปลี่ยนเขาไม่ได้เขามาแค่แป๊บเดียว

ประธาน : อันนี้เราเพียงแต่กำหนดวันที่ ๑๑ เราจะส่ง ท่านนายกรัฐมนตรี
ท่านกำหนดเวลา วันนี้เดี่ยว ๑๕.๐๐ นาฬิกาเราเลิก เพราะผมจะขออนุญาตเอาคณะอนุกรรมการ
ยกร่างฯ มาทำต่อจากอันนี้เพื่อที่จะทำให้เสร็จเพราะว่าวันเสาร์ไปทำกันมาแล้วไปได้เกินครึ่งเราคิด
ว่าเดี๋ยวนี้จะทำให้เสร็จคือเขียนใหม่ตามเฉพาะพรรคการเมืองและเดี่ยวเราได้กลับมาดูใหม่ทั้งหมด
จะไปได้เร็วขึ้นถ้ามานั่งไล่ที่ละมาตราจะช้ามากแล้วก็จะลำบากเสร็จทางนี้แล้วจะได้ไปทำของ กกต.
วันนี้ท่านประชุมใช้ไหมครับ เชิญ เดี่ยวอีกอันหนึ่งคือเอากฎหมายที่จะถึงนายกรัฐมนตรีกับตัวร่าง
แจกทุกท่าน-----

วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

ได้แล้วใช่ไหมครับ ช่วยดูว่ามันถูกต้องครบถ้วนกันไหมจะแก้ไขอะไรอย่างไรกันหรือเปล่าแต่ตัวร่างเราดูไปทีหนึ่งแล้วก็ตรงตามที่เรากลางกันไว้แล้ว

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ในตัวร่างที่แก้ไขในมาตรา ๒๗๒ ทางโฆษกก็ไปแถลงตามที่แก้ไขแล้วทางคณะกรรมการติดตามฯ ก็สลับตัวรับฟังไม่ปรากฏว่ามีใครเสนอเพิ่มหรือท้วงติงอะไรแสดงว่าถูกต้องเรียบร้อยดี

ประธาน : ถ้าวันนี้ใครเจอที่ผิดหรือตัวสะกดการันต์ผิดอย่างไรก็บอกฝ่ายเลขานุการเขาจะได้แก้ไขให้เสร็จ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เพียงแต่ว่าในที่ประชุมคณะกรรมการก็มีสอบถามว่าคำปรารภในส่วนที่ว่าง ๆ อยู่คณะรัฐมนตรีเขาจะทำให้ใช่ไหมครับ

ประธาน : ใช่ครับ เพราะยังไม่รู้วัน นัดวันเมื่อไรเขาจะเขียน เขียนแล้วใส่ลงไปนั้นแล้วเอาตัวนั้นลงไปถวาย

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คณะกรรมการติดตามฯ ได้ทำตารางการประชุมคณะกรรมการมาให้เดี่ยวเขากำลังถ่ายแจกแต่ว่ายังไม่ได้มาหารืออะไรให้ท่านดูว่าคณะต่าง ๆ ที่ประชุมกันบางที่จะซ้ำซ้อนกันจะปรับปรุงอะไรและถ้าได้ความอย่างไรเดี่ยวมาแจ้งฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการติดตามฯ แจกให้ท่านไปดูก่อน ในคณะกรรมการติดตามฯ ก็มีพูดกันนิดหนึ่งว่าตำแหน่งในพรรคการเมืองต่าง ๆ ที่เราพิจารณาไปแล้วว่าให้คงไว้เฉพาะหัวหน้าพรรค ส่วนตำแหน่งอื่นให้พรรคการเมืองเขากำหนดเองมีบางท่านก็เห็นว่าถ้ากำหนดในตำแหน่งสำคัญ ๆ ไว้มันจะชัดเจนและจะเหมือนกันอย่างเช่นมีตำแหน่งหัวหน้าพรรคแล้วมีตำแหน่งอะไรที่สำคัญอย่างเช่นนายทะเบียนพรรค เทรย์ญิก น่าจะกำหนดไว้มันจะได้ชัดเจน

ประธาน : อันนั้นเรากลางว่าเรากำหนด มี ๓ หรือ ๔ อัน หัวหน้าพรรค นายทะเบียน เลขานุการพรรคและเทรย์ญิก เพราะพวกนี้จะต้องอ้างถึงส่วนอื่นแล้วแต่เขาจะเท่าไรก็แล้วแต่จำนวนเท่าไรก็แล้วแต่จำนวนมากหมดพรรคเลย เกิดอะไรขึ้นก็ไปหมด

นายประพันธ์ นัยโกวิท : อันนี้ก็ตรงกับที่คณะกรรมการได้พูดกัน

ประธาน : ต้องเขียนว่าทำอะไรถึงจะไม่ให้มี nominee อันนี้เรายังไม่ได้พูดกัน เพราะว่าตั้งแต่ตอนยุบพรรคตอนหลังมันจะเริ่มเป็น nominee

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ในร่างรัฐธรรมนูญก็กำหนดเป็นหลักการแล้วว่าไม่ให้คนที่ไม่ใช่สมาชิกพรรคมาเป็น

ประธาน : เขาเป็น แต่ไม่ได้เป็นผู้บริหาร คือตอนหลังมันเปลี่ยนไปเป็นเหมือนกับหนังสือพิมพ์คนที่ เป็นบรรณาธิการคือคนที่ไม่ค่อยรู้เรื่องเอาไว้ติดคุกส่วนคนจริง ๆ เขาไปเรียกอะไร บรรณาธิการแต่ละสาขาให้ใหม่

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ที่คณะอนุกรรมการติดตามฯ เขาพูดกันอยู่ว่ามีบางตำแหน่งที่ ท่านสุพจน์เคยพูดไปเป็นตำแหน่งประธานที่ปรึกษาซึ่งไม่ได้เป็นกรรมการบริหารพรรค แต่ว่ามาคุมสั่งเหมือนกับเป็นกรรมการบริหารพรรค ประธานยุทธศาสตร์ซึ่งไม่มีเลย แต่ว่ามาสั่งงาน

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ทั้ง ๆ ที่ตัวเองถูกตัดสิทธิทางการเมืองไปแล้วมีพรรคหนึ่งที่ถูกยุบกรรมการบริหารพรรคก็ถูกตัดสิทธิทางการเมืองไป ๕ ปี แต่ว่าก็ยังมาสั่งงานได้ตั้งคนนั้นคนนี้ได้ อันนี้เราคงจะต้องพิจารณาด้วยว่าเราจะออกอย่างไรไม่ให้พวกนี้จะมีโอกาสมาสั่งงานได้ และไปใช้สิทธิที่เขาไม่ควรจะมีอีกแล้ว

ประธาน : เชิญครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ขออนุญาตรายงานรวมทั้งขอหารือเกี่ยวกับทางด้านการประชาสัมพันธ์

เรื่องแรก คือเรื่องผลโพลที่ของนิด้าทำให้เกี่ยวกับ กกต. ทุกท่านคงจะได้เห็นในหนังสือพิมพ์แล้วโดยเฉพาะสาระสำคัญก็คือในเรื่องคนประมาณ ๗๓ เปอร์เซ็นต์เห็นว่า กกต. ควรจะทำทั้งจัดการเลือกตั้งและกำกับดูแลให้การเลือกตั้งสุจริต ในความหมายว่าจัดไม่ได้แปลว่าต้องทำเองเสมอไปแต่ทำให้ดูแลทั้ง ๒ อย่าง

ประเด็นที่ ๒ คือว่า ๗๖ เปอร์เซ็นต์เห็นว่าควรให้ กกต. มีอำนาจหน้าที่ในการสืบสวน ไต่สวนวินิจฉัยกรณีสงสัยเพื่อจะได้ทำงานได้เร็วขึ้น

ประเด็นที่ ๓ ในการเลือกตั้งระดับจังหวัดน่าจะมีกรรมการการเลือกตั้งใหม่ ที่ประกอบหลายภาคส่วนคอยมาเป็นคนที่ เป็นหูเป็นตาดูแลอีกครั้งหนึ่ง ๘๖ เปอร์เซ็นต์เห็นว่า ควรจะมีกรรมการการเลือกตั้งประกอบด้วยหลายส่วนร่วมกัน

ข้อ ๔ มีเรื่องบอกว่า กกต. ควรจัดการเลือกตั้งเฉพาะระดับชาติ ส่วนระดับท้องถิ่นนั้นก็ให้ส่วนราชการ ๔-๕ กระทรวงทั้งหลายเป็นคนจัด ๕๑ เปอร์เซ็นต์ เห็นด้วยนะครับ

เรื่องที่ ๕ เรื่องการจดทะเบียนห้วคະແນนหรือผู้ช่วยในการหาเสียงรวมทั้งให้ห้วคະແນนทั้งหลายได้แสดงทะเบียนทรัพย์สินต่าง ๆ ๘๐ เปอร์เซ็นต์เห็นว่าควรจะมีการจดทะเบียน

วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

หัวข้อแนบ เราอาจจะกำหนดว่ากลุ่มหนึ่งมีกี่คนก็ได้ ชาวบ้านบอกว่าจะดีขึ้นเขาเห็นด้วย เรื่องจดทะเบียนหัวข้อแนบเขาบอกเป็นนวัตกรรม

และเรื่องสุดท้ายถามว่าเห็นด้วยไหมที่จะให้ กกต. ท่านมีผู้ตรวจการการเลือกตั้ง เป็นผู้ช่วยท่านจากที่ส่วนกลางแล้วจับสลากหรืออย่างไรก็ตามไปดูแลกับการเลือกตั้งจังหวัดละ ๓-๕ คน อันนี้ ๖๑ เปอร์เซนต์เห็นด้วยครับ นี่คือผลโพล กกต.

ประธาน : เสียค่าสมาชิกยังไม่ได้ถาม

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ค่าสมาชิกเย็นนี้ผลจะออก ค่าสมาชิกเป็นคำถามเพิ่ม อีก ๓ ข้อ อันนี้เขาถามให้เราพิเศษเขากำลังประมวลให้อยู่เดี๋ยวจะบอก เย็นนี้คงทราบแต่ว่าเรื่องเกี่ยวกับ กกต. ถ้าจะมีอะไรถามอีกเดี๋ยวก็กถามได้ อันนี้เรียนเพื่อทราบ ที่นี้เรื่องต่อไปคือการประชาสัมพันธ์เรื่องการออกรายการวิทยุ ๒ รายการ และโทรทัศน์ ๑ รายการที่ผมได้เรียนเบื้องต้นไปแล้วเราทราบว่าเรื่องโทรทัศน์จุดเปลี่ยนประเทศไทย ช่อง ๑๑ จะมีทุกคืนวันจันทร์ ๒๐.๓๐-๒๑.๐๐ นาฬิกา อันนี้จะต้องขอท่าน กรธ. ได้ช่วยกันสละเวลาไปอัดเทปออกทีวี และมีวิทยุอีก ๒ รายการทุกวันจันทร์ ๐๘.๓๐-๐๙.๐๐ นาฬิกา สถานี ๙๒.๕ ถ่ายทอดทั่วประเทศ คุณจิระวรรณ ต้นภูรานันท์ เป็นผู้ดำเนินรายการ จะเป็นรายการบันทึกสถานการณ์และอีกรายการหนึ่งจะเป็นวิทยุรัฐสภา ทุกวันพฤหัสบดีและวันศุกร์ เวลา ๑๖.๓๐-๑๗.๐๐ นาฬิกา คลื่น FM ๘๗.๕ จะมีคุณณภาพิพย์ เป็นผู้ดำเนินรายการจะขอคุยกับ กรธ. ผมได้เอาเอกสารขอให้ กรธ. ได้ช่วยกันเสนอว่ามีประเด็นอะไรบ้างที่แจกไว้บนโต๊ะท่านรวบรวมในชั้นนี้เป็นหัวเรื่องใหญ่ ๆ มี ๔๕ ประเด็นที่ท่านประธานได้แนะนำว่าควรจะมีการไปพูดทั้งในเรื่องที่เกี่ยวกับกฎหมาย ๔ ฉบับที่กำลังออกเรื่องการให้ความรู้ประชาชนเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญไม่ว่าจะเป็นการปฏิรูปหรือสิทธิอะไรต่าง ๆ เขาจะได้ไม่ลืมก็ได้ list กันออกมา มี ๔๕ หัวข้อใหญ่ ๆ ไม่ได้แตกลูกให้ เพราะถ้าแตกออกมามันจะเยอะมากก็เลยอยากขอความร่วมมือท่าน กรธ. ทุกท่านว่าเดี๋ยวท่านอ่านดูท่านยินดีถนัด สนใจจะไปพูดเรื่องหัวข้อไหนขอให้ท่านได้ตึกไว้เดี๋ยวจะมีเจ้าหน้าที่เขาส่งแบบฟอร์มมาให้ท่านกรอกแต่ในรายละเอียดท่านจะขยายความว่าท่านจะพูดอะไรในเรื่องนั้นอันนี้อยู่ที่ท่านได้ใช้วิจารณ์ญาณว่าจะให้ความรู้แก่ผู้ฟังหรือผู้ที่ชมโทรทัศน์อย่างไร ส่วนวัน เวลา สำหรับเดือน ตุลาคมเขาก็แนบมาให้ว่ามีวันไหนบ้างที่จะต้องออกโทรทัศน์ช่องไหน วิทยุรายการไหนบ้าง เรื่องวันยังไม่ต้องตึกก็ได้แต่ ๔๕ หัวเรื่องท่านถนัดตรงไหนขอความกรุณาท่านช่วยหน่อยเดี๋ยวฝ่ายเลขานุการเขาจะมาถามให้กรอกแล้วเขาจะมาคุยกับท่านอีกที่ว่าท่านจะไปช่วยวันไหนอันนี้

ต้องขอแรง กรธ. ทุกท่านได้ช่วยกันเพราะว่ามันมีหลายช่องก็เป็นโชคดีเรามีช่องทางสื่อสารให้เรา ไม่ว่าจะเป็นวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยหรือวิทยุรัฐสภาหรือทีวีอันนี้เบื้องต้นอย่างนี้ก่อน ก็ยังมีรายการอื่นอีกแต่ที่เราเอา ๓ ช่องทางนี้ก่อน ขอความร่วมมือให้ท่านได้กรอกโดยเฉพาะวันนี้ เดือนตุลาคม เรียนเพื่อทราบ อีกทางหนึ่งที่ท่านประธานได้แนะนำว่าเรื่องการสำรวจความคิดเห็น ของประชาชนโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติตอนนี้คำถามเราก็ได้ร่างเบื้องต้นมาบ้างแล้วแต่ว่า อยากจะขอ กรธ. ท่านได้ช่วยคิดเพิ่มเติมให้ด้วย ฝ่ายเลขาประชาสัมพันธ์ก็จะมาขอท่านจะถามข้อ อะไรก็เขียนขึ้นมาจะรวบรวมประมวลเบื้องต้นในวันพฤหัสบดีที่จะถึงนี้และได้ร่างเบื้องต้นแล้ว จะนำเรียนให้ที่ประชุมให้ท่านประธานดู เราจะได้ส่งให้เขาไปทดลองไปทดสอบความแม่นยำของการวัดได้ของมันเสียก่อนจะได้จัดเก็บปลายเดือนนี้และจะได้ผลกลับมาใช้ในสัปดาห์แรกของเดือน พฤศจิกายน ท่านที่ท่านจะออกกฎหมาย ๔ ฉบับต่อไป ขอขอบคุณมากครับ

ประธาน : ที่ไปรับฟังเขามากดีหรือเขาเสนอแนะมากดี ชุดไหนรวบรวม

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ถ้าเป็นเรื่องของรับฟังอยู่ในรัฐสภาทาง คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์ฯ เป็นคนทำและรวบรวมและส่งให้ท่านอาจารย์ศุภชัย ต่างจังหวัด น่าจะเป็นอาจารย์นิติพันธุ์ครับ

ประธาน : ทั้งหมดจะมาอยู่ที่อาจารย์ศุภชัยหรือเปล่า

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ที่นัดกันไว้เป็นแบบนั้นครับท่านประธาน

ประธาน : ถ้าอันไหนที่เรายังไม่เคยพูดกันต้องรีบหยิบเอามาโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้อง ๒ ฉบับ ที่เรากำลังจะทำให้เสร็จ ส่วนอันไหนที่เขาเสนอมาและมันตรงกับที่เราเขียนอยู่แล้วเราก็อุป เออเลยที่เราทำตาม พวกนี้ต้องรวบรวมไว้แล้วโฆษกจะได้เอาไปคอยแถลงอยู่เสมอว่าเรื่องนี้เราฟัง มามีคนเสนออย่างนี้เราเขียนให้แล้ว เรื่องนี้เขียนให้แล้ว คือมันจะได้เกิดความรู้สึกว่าไม่ใช่เรา ไม่ฟังใครเลย บางเรื่องมันอาจจะบังเอิญตรงกันเราก็อุปว่าเราฟังมาอันไหนที่ไม่ตรงกันเราอาจจะทำ เฉย ๆ ไป หรือถ้ามันเป็นประเด็นสำคัญเราอาจจะชี้แจงว่าที่มีคนเสนออย่างนี้แต่ที่เราเอาไม่ได้ เหมือนเมื่อสักครู่นี้มีคนเขามาถามว่าเรื่องทำ primary vote เขาบอกว่า กกด. เสนอมาให้ทำ primary vote ผมก็บอกอันนี้ต้องคิดกันให้ดีถ้าทำ primary vote บางเงื่อนไขก็คือบอกว่าในเขต ไหนที่พรรคการเมืองมีสมาชิกจำนวนเท่านั้นเท่านั้นจะต้องทำ primary vote พรรคเขาไม่ยอมทำ เขาก็ไม่มีสมาชิกที่นี้ยิ่งแย่เราอยากจะให้พรรคมีสมาชิกทั่วประเทศมันก็เลยไปสกัดกั้นเขา ทำให้เขานั้น หรือเขาบอกพรรคใหญ่ ๆ จะได้เปรียบ พรรคใหญ่ ๆ จะยิ่งเสียเปรียบถ้ามีสมาชิกครบ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

นิษา ๑/๖

ทั้ง ๓๕๐ เขต และคุณต้องทำ primary vote ๓๕๐ เขต คุณจะเอาสตางค์ที่ไหนไปทำ เพราะมันไม่ใช่บาทสองบาท อย่างน้อยเป็นแสนเป็นล้าน ๓๕๐ เขต ถ้า ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท ก็ ๓๕๐ ล้านบาท สูญไปเปล่า ๆ เลย เพราะฉะนั้นก็ต้องนึกถึงตรงนี้ด้วยอย่างนี้เป็นต้นเราจะได้อธิบายให้เขาฟังว่าเราไม่เอาเพราะด้วยเหตุอย่างนี้ แต่เราจะมีวิธีอื่นของเรา คือเราจะให้ตั้งผู้แทนพรรคใหม่และเราก็เอาผู้แทนพรรคมารวมเป็นสมาชิกค่อย ๆ ขยับเข้าไปมันก็ใกล้ราษฎรเข้าไปทุกที ซึ่งพวกนี้ทางโฆษกเองอาจจะต้องคอยโน้ตไปด้วยเมื่อถึงเวลาแล้วจะได้ช่วยไปกระจายตัวนี้ออกไป ชุดอาจารย์ศุภชัยอาจจะหนักหน่อยที่ต้องจับ ๒ อันมาชนกันให้ได้

นายประพันธ์ นัยโกวิท : เรื่องวิทยุของอาจารย์ชาติชาย ผมไปออกรายการให้แล้ว ๒ วัน ที่นี้ทางเจ้าหน้าที่เขาบอกว่ามันจะต้องมีต่อ ไปออกอีกวันที่ ๑๓-๑๔ ตุลาคม ให้ช่วยหาคนให้ด้วย

ประธาน : ทุกวันหรือเปล่า

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ไม่ครับ จะเป็นวันหยุดหัตสบดี วันศุกร์ตอนบ่าย อยู่ที่นี้ อยู่ระเปียงนี้ phone in ก็ได้ครับถ้าไม่อยากเดินไปห้องส่งเขา แต่ว่าต้องมีคนรับปากกับเขาว่าเป็นใครจะพูดเรื่องอะไรพิธีกรเขาจะได้ศึกษาเตรียมประเด็นคำถามด้วยครับ

ประธาน : ไม่ได้เตรียมกันก่อนว่าจะถามอะไร

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ถ้าเราจะเตรียมกับเขาเลยก็ได้ สมมุติจะมีใครพูดถึงเรื่องผู้ตรวจการแผ่นดินสัปดาห์หน้าสมมุติจะครับ เราก็จะมีประเด็นว่ารัฐธรรมนูญเราว่าอะไรแล้วที่ผ่านมามันมีปัญหาอะไรบ้างเราจะ list ประเด็นนี้ส่งไปให้พิธีกร พิธีกรเขาอาจจะคิดอะไรเพิ่มเติมแล้วเขาจะบอกกลับมาก็จะคุยอย่างนั้น เพราะฉะนั้นจึงขอความร่วมมือท่าน กรธ. ว่าให้ท่านได้ช่วยลงชื่อไว้ก่อนว่าท่านสนใจถนัดเรื่องไหนเดี่ยวพวกผมจะได้ไป match กับตารางเวลาแล้วจะมาเรียนท่านขอให้ไปช่วยพูดให้

ประธาน : ในนี้กำหนดตารางเวลาไว้แล้ว

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : อันนี้เฉพาะเดือนตุลาคมที่เขาเขียนเป็นเลขไทยอยู่ในแต่ละช่อง ๑๗ ๒๔ ๓๑ นี่คือวัน

ประธาน : ที่จะอัดใช้ใหม่ครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ช่องแรกเป็นโทรทัศน์ที่จะไปอัด อย่างนี้วันที่ ๑๗ วันที่ ๒๔ วันที่ ๓๑ ยังไม่มีท่านใดเลยนะครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

นิษา ๑/๗

ประธาน : แล้วอัดพร้อมกันหมดหรือ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : แล้วแต่ครับถ้าเป็นเรื่องใหญ่ท่านอาจจะอัด ๒ รายการไปพร้อมกัน ไปที่ห้องส่งเขา เขาใช้เวลาประมาณ ๑ ชั่วโมง เพราะครึ่งละ ๓๐ นาที

ประธาน : ที่เขียนมันมีรายการเพียงแค่ ๓ รายการใช่ไหม

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ในโทรทัศน์มีแค่ ๓ วันที่จะออกสำหรับเดือนตุลาคมนี้

ประธาน : วิทยู

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : วิทยูจะมีอีกวันจันทร์บันทึกสถานการณ์เป็น วิทยูกระจายเสียงแห่งประเทศไทยใช่ไหมครับ จะมีวันจันทร์เหมือนกันตอนเช้าพูดวิทยู ๐๘.๓๐ นาฬิกา

ประธาน : ทุกอันรวมกันทั้งหมดมี ๑๒ รายการถูกไหม

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ทั้งหมดหมายถึงว่าในเดือนตุลาคมหรือเปล่า ท่านประธานถามเดือนตุลาคมใช่ไหมครับ

ประธาน : เพราะเห็นเขียนซ้ำกันหมด จริง ๆ ทั้งหมดมี ๑๒ รายการแล้วให้ ๑๙ คนนี้เลือก

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ใช่ครับ จะเอาเรื่องอะไรท่านเลือกเอาเลยท่านจะไป วันไหน อันนี้เฉพาะเดือนตุลาคม เดือนพฤศจิกายนก็มีอีกครับ

เลขานุการ (นายปกรณ์ นิลประพันธ์) : อาจารย์ชาติชายครับ อย่างจุดเปลี่ยน ประเทศไทย บันทึกสถานการณ์ และเดินหน้ารัฐธรรมนูญไทย ขอพูดในประเด็นหัวข้อเดียวได้ไหม ครับ ผมจะขอพูดเรื่องศาลรัฐธรรมนูญ ๓ สถานที่

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ได้ครับเพียงแต่ท่านเลือกไฮไลท์เอาว่าโทรทัศน์ท่านอยากเน้นเรื่องอะไรในศาลรัฐธรรมนูญและพอมาวิทยูท่านอาจจะบอกว่าคราวนั้นพูดไม่ทัน มีอีก ประเด็นหนึ่งก็เต็มได้

ประธาน : หรือไม่เอาก็ได้

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : หรือไม่เอาก็ได้ครับ

ประธาน : ทั้ง ๓ ช่องมีแค่ ๑๒ รายการ เพราะฉะนั้นเอาคนละรายการก็ได้แต่ถ้า ขยันจะเอาหลาย ๆ รายการก็ไม่ว่า

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : คือบางเรื่องมันยาวไงครับ อย่างเช่นศาลรัฐธรรมนูญ พุดคนเดียวไม่จบเพราะว่าวิทยากรเขาถาม หรือรายละเอียดมันเยอะท่านก็บอกศาลรัฐธรรมนูญผม จะพูด ๒ ครั้ง ออกทีวี ๒ ครั้ง คือวันที่ ๑๗ กับวันที่ ๒๔ ท่านก็บอกพิธีกรเขาไปเลยเขาก็จะจัด ประเด็นให้ ท่านก็บอกประเด็นไปก็ได้ว่าครั้งแรกท่านจะพูดหนักไปทางไหน อันที่ ๒ เป็นอย่างไร ก็ให้ความรู้ไปด้วยครับ รวมทั้งบอกว่ารัฐธรรมนูญเรามีหลักว่าอะไรบ้าง ประชาชนจะได้เข้าใจ

เลขาอนุการ : คือไม่ได้หมายความว่าทุกท่านจำเป็นจะต้องออกทั้ง ๓ แห่ง อาจจะวิทยุสัก ๓ ครั้ง แต่โทรทัศน์ไม่เอาเลยก็ได้

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ได้ครับไม่เป็นไร แต่ที่นี้อย่างที่ท่านประพันธ์ ขออนุญาตเอ่ยชื่อท่านประพันธ์ ท่านพูดเรื่องของพรรคการเมืองหรือการเลือกตั้ง ส.ส. ท่านมี ประสบการณ์ท่านจะพูดทั้งออกโทรทัศน์พูดทั้งวิทยุแล้วท่านก็จะเลือกเน้นเป็นอย่าง ๆ ไป แล้วแต่ผู้ถามด้วยเพราะพิธีกรเขาถาม มันไม่ได้แปลว่าเรานั่งเลคเชอร์เขาถาม คำถามย้ายไปเรื่องนั้น เรื่องนี้ก็ว่าไปตามธรรมชาติของการถามของเหตุการณ์ ณ วันนั้น ผู้พูดแต่ละคนมีเสรีที่จะเลือกเน้น ตรงไหนอย่างไรคิดว่าผู้ฟังน่าจะรู้ตรงไหนอย่างไร ท่านมีประสบการณ์ท่านอยากจะ educate เขาตรงไหนท่านก็เลือกเน้นเลยครับ ไม่เป็นไร ขอขอบคุณมากครับอย่างไรก็ตามเจ้าหน้าที่ คงจะมาขอว่าท่านจะสนใจประเด็นไหน ส่วนวันถ้าตีกันไม่ได้ก็ตีกันมาเลย ถ้าตีไม่ได้เดี่ยวจะกลับมา ถามท่านอีกที ขอขอบคุณครับ รายการนี้มันจะมีจนกระทั่งเราทำกฎหมายประกอบเสร็จ เขาให้เรา จนเราเสร็จอยู่ในกระบวนการให้ความรู้ไปเรื่อย ๆ ก็ดูเหมือนจะเหนื่อยกันหน่อยแต่ถ้าแบ่งกัน คนละไม้คนละมือไม่น่าเท่าไรครับ

ประธาน : ตรงกฎหมายประกอบสิ่งที่เราจะต้องพูดให้ประชาชนฟังให้มากที่สุดก็คือส่วนท่านเราเปลี่ยนแปลงตอนนั้นผมบอกเจ้าหน้าที่กฤษฎีกาไว้แล้วว่าเมื่อเราร่างเสร็จให้เขาทำ chart เหยื่อเทียบกันกับกฎหมายปัจจุบันกับกฎหมายใหม่ตรงไหนต่างกันและสรุป ทำแผ่นอีกแผ่น หนึ่งสรุปว่าเรื่องอะไรบ้างสำคัญ ๆ ที่เราเปลี่ยนแปลงไปและตรงนั้นเป็นตัวที่เราจะไปเผยแพร่ ที่นี้ มันจะลำบากกับพวกเรานิดหนึ่งเพราะว่ามันต้องการให้ไปอ่าน คืออย่างรัฐธรรมนูญเราถกกันทีละ มาตรา มันก็ซึมเข้าไป ทุกคนที่ตั้งใจมาประชุมก็ไม่ต้องไปลำบากในการอ่านแต่อันนี้มันจะลำบาก เพราะเราไม่ค่อยได้ถกกันละเอียดเพราะอะไรที่เป็นของเก่าเราจะไม่ถกเลย เพียงแต่บอกว่านี่ของ เก่าแต่เราก็ปล่อยมันไป เพราะฉะนั้นพวกเราอาจจะต้องลำบากนิดไปนอนอ่านกลางคืนที่บ้านแล้ว ๑๐ ฉบับนี้มันจะยากที่จะจำได้หมด ที่นี้ถ้านั้นอาจจะแบ่งเป็นกลุ่ม ๆ กลุ่มหนึ่งเอากฎหมาย

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

นิษา ๑/๙

สัปดาห์ ๒ ฉบับ เพื่อจะได้ไม่ต้องถามคน ๆ เดียว คนนี้ไม่ว่างถามคนนี้ก็ยังตอบได้ ถามคนนี้ก็ตอบได้ แต่ถ้าเป็นกฎหมายอื่นก็โยนไปบอกให้ไปถามกลุ่มไหนไม่เช่นนั้นเราจะลำบาก จำยาก

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ ถ้าอย่างนั้นจะดีไหมครับว่าเรามีกฎหมายประกอบ ๑๐ ฉบับแล้วเราก็ลองถาม กรธ. ดูว่าใครแต่ละคนสนใจจะอยู่ในกลุ่มไหน ดีไหมครับ จะได้จัดกรู๊ปจะได้รู้ล่วงหน้าเขาต้องไปศึกษารายละเอียดเป็นพิเศษเพื่อจะได้ไปออกรายการได้

ประธาน : ทำไปเรื่อย ๆ ใครสนใจอันไหนก็พุ่งลงไป เดี่ยวพอถึงเวลาจะเลือกก็

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เดี่ยวผมไปถามเอาเองอีกที

ประธาน : ค่อยนั้นอีกทีหนึ่ง มาให้เลือกตอนนี้ก็ยังไม่รู้มันหนักหนาสาหัสอย่างไร บางทีถึงจะสนใจแต่ว่าฟังดูแล้วก็เข้าใจยาก จะให้ไปอธิบายก็ลำบาก

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ขอขอบคุณครับ

ประธาน : ประเด็นที่เขาส่งกันใน LINE พระบรมราชโองการตั้ง สนช. อันนั้นตัวจริงหรือเปล่า

เลขานุการ : ยังหาคนส่งอยู่ครับ

ประธาน : มันใช่ไหม

เลขานุการ : กระดาดรูปแบบคล้าย ๆ แต่ไม่รู้จริงหรือเปล่า

ประธาน : ผมนึกว่าจริง เห็นเป็นกระดาดพระบรมราชโองการแต่มานั่งนึกไม่มีพระปรมาภิไธย แบบนี้อันตราย

เลขานุการ : วันนี้กำลังหาตัวกันอยู่ว่ามาอย่างไร ที่ไหน

ประธาน : ตกลงไม่ใช่

เลขานุการ : ยังไม่ใช่ เพราะผมไม่เห็นตัวจริงเหมือนกัน เห็นส่งใน LINE

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

กัลยานี ๒/๑

ประธาน : ของท่านประพันธ์หมดหรือยัง ในส่วนของพรรคการเมืองวันนั้น
เรามีประเด็นอะไรที่จะกลับมาถาม

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มีหลายเรื่องครับ ๑. ก็คือเรื่องทะเบียนรายชื่อที่เอาไป
เขาเอาไปทำอะไรบ้าง เขาต้องการเอารายละเอียดไปทำอะไร

ประธาน : อันนั้นถาม กกต. ในหลักการที่เราจะมาถาม กธ. มีอะไร

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : มีเรื่องนโยบายที่ท่านคุยว่านโยบายที่เขาใช้หาเสียง
กำหนดไว้ว่าควรจะต้องไม่มีเรื่องอะไรบ้าง ลักษณะที่จะกำหนดไม่ได้หรืออย่างไร ที่ท่านมีเรื่อง
ใช้หนี้สินโดยเอาเงินไปใช้เอกชน

ประธาน : ลองเอาตัวนั้นมาอ่านให้ดู ที่ กกต. เขาเขียนมาลักษณะเชิงว่า
พรรคการเมืองจะต้องหาเสียงเฉพาะที่มาจดทะเบียนไว้กับเขา แล้วก็ต้องศึกษาต้องอะไรต่ออะไร
ซึ่งผมคิดว่าอันนั้นไม่ practical มันยาก คนที่หาเสียงเลือกตั้งไปเจออะไรเขาก็ต้องตอบคำถามนั้น
ให้ได้หมดว่าถ้าเจออย่างนั้นแล้วเขาจะอย่างไร ซึ่งมันไม่มีวันที่เขาจะสามารถเขียนลงไปได้หมด
แล้วถ้ารอให้เขาต้องเอามาแจ้งแล้วถึงจะกลับไปตอบคนมันก็เบื่อหน่าย เราก็เลยเขียนใหม่ว่า
การไปหาเสียงเลือกตั้งต้องไม่มีลักษณะเป็นการหลอกลวง อันนี้ก็หลักปกติที่มีอยู่เดิมแล้ว
แต่เราเขียนขึ้นไปใหม่ว่าการกระทำดังต่อไปนี้ถือเป็นการหาเสียงโดยหลอกลวง ที่เรานึกได้
อันที่ ๑ ก็คือการยกหรือลดหนี้สินได้โดยไม่มีเหตุอันชอบด้วยกฎหมาย นี่ถือเป็นการหลอกลวง
เพราะมันทำไม่ได้ หนี้สินของเอกชน หนี้สินของรัฐก็ไปยกไม่ได้ แต่จะช่วยเหลือจะผ่อนปรนกัน
อย่างไรก็ต้องไปว่ากัน อันนี้ก็คิดจะมาถามพวกเราว่าแล้วนี่อะไรออกอีกใหม่ที่จะถือว่าเป็น
การหลอกลวงนอกเหนือไปจากเรื่องยกหนี้สินที่เขาหาเสียงกันมา ทางรัฐศาสตร์เคยศึกษา
เรื่องนี้กันบ้างหรือเปล่า

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ผมโดยตัวเองยังไม่ออก นั่งนึกตามอยู่ครับ

ประธาน : อาจารย์ชาติชายก็รัฐศาสตร์ไม่ใช่หรือ เคยทำวิจัยเรื่องนี้บ้างไหม

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : นานมาแล้วครับ ประเด็นก็คือว่าทางพรรคการเมือง
ตัวอย่างคุณนิกรวันนั้นที่มาเขาก็เห็นด้วยกับท่านประธานว่ามากำหนดอย่างนั้นไม่ได้ กกต.
เขียนเขาหาเสียงไม่ได้ เพราะเขาจะไปเจอปัญหาของแต่ละพื้นที่แต่ละจังหวัดไม่เหมือนกัน
ที่นี้ธรรมชาติของประชาชนมันติดนิสัยว่าพรรคไหนเสนออะไรมาให้มากกว่าก็จะชอบพรรคนั้น

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

กัลยาณี ๒/๒

อันนี้ไม่นับถึงตัวบุคคล เพราะฉะนั้นสิ่งที่ว่าพอพูดถึงหลอกลวงมันก็จะหนักไปในเรื่องของ การที่ว่าจะเพิ่มรายได้เขา หรือเขาไม่มีที่ทำกินจะให้ที่ดินบ้าง หรือให้สัญชาติบ้างถ้ากรณีที่เกิดปัญหา หรือในเรื่องของการที่จะจัดให้มีงานทำบ้างอะไรอย่างนี้ มันเป็นการหาเสียงในสิ่งที่ชาวบ้านเขาขาด แล้วพรรคทั้งหลายนั้นก็จะไป promise ว่าจะมีจะเติมให้ ๆ อย่างนั้นอย่างนี้ ลักษณะก็เป็นอย่างนั้น แล้วเราก็ได้วิจัยกันว่าจะเป็นการหาเสียงที่มันไม่ได้แตะในเรื่องโครงสร้างของปัญหาอะไรเลย มันเป็นการหาเสียงเรียกว่าถนอมเป็นหลุมพืดจะถมให้ แต่ไม่ได้มองว่าถนอมสายนี้ควรจะมีย่างนี้ หรือเปล่า หรือควรจะตัดสายไหนให้ชีวิตประชาชนมันสะดวกขึ้นดีขึ้น มันก็จะมองเฉพาะที่เป็น รูปธรรมแก้ปัญหาคณะเฉพาะหน้า นี่ก็คือที่เราบอกว่าพรรคการเมืองไม่มีการวิจัยเพื่อพัฒนานโยบาย เพราะเขาไปมองธรรมชาติคนที่เป็นลูกค้าในตลาดการเมืองของเขา expect แค่นี้ มันก็เหมือนคน อ่านหนังสือพิมพ์ เขาไม่ต้องไปเขียนอะไรให้มันลึกซึ้ง เพราะคนอ่านก็ชอบอ่านแต่อะไรง่าย ๆ หลายปีเข้ามันก็วนอยู่ตรงนี้ เพราะฉะนั้นประเด็นที่ท่านประธานว่าการหาเสียงห้ามหลอกลวง ผมคิดว่าอันนั้นก็คงเข้าใจได้ แต่น่าจะมีในลักษณะที่ทำอะไรเขียนส่งเสริมกระตุ้นให้เขาศึกษา แล้วก็เสนอประเด็นนโยบาย อย่างเมื่อเข้าที่เขา debate กัน Hillary กับ Trump เรื่องทำอย่างไร จะให้energy มัน secure ธุรกิจไม่เจ๊งอย่างนี้ เขาก็จะตอบเป็นฉาก ๆ ลักษณะอย่างนั้น แล้วส่วนว่าจะทำได้หรือไม่ได้อย่างไรอีกเรื่องหนึ่ง แต่อย่างน้อยมันให้ความคิดแก่คน ที่วิจัยมาก็จะมอง ทางนั้นในเชิงว่าพรรคการเมืองของเรามันขาดการพัฒนา นโยบายที่จะช่วยประชาชนให้คิด แล้วพรรคเองก็มาจากการคิดของพรรคที่จะให้บ้านเมืองมันดีขึ้น มากกว่าจะแจก ๆ แถม ๆ ขาดก็เติม ขาดก็ปุปะ อะไรอย่างนี้มันไม่ใช่ อันนี้ผมเลยเรียนให้เห็นว่าวิจัยรัฐศาสตร์ก็จะเป็น ลักษณะอย่างนี้มากกว่าครับ

ประธาน : เชิญครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ มันมีอันหนึ่งที่ผมต่อจากอาจารย์ชาติชาย ชื่อพรรคมันเป็นคล้าย ๆ ว่านโยบายหาเสียง อย่างพรรคขอลดหนี้มันมีจริง ๆ ชื่อพรรคขอลดหนี้ ผมก็ไม่แน่ใจว่าอันนี้ตั้งชื่อพรรคเอานโยบายของพรรคหรือเป็นการหาเสียงของพรรค มันก็ปน ๆ กัน แต่ว่า กต. ผมถามท่านประพันธ์ ท่านประพันธ์บอกว่ามีจริงแล้วก็จดทะเบียนด้วย แล้วก็ส่งผู้สมัคร เข้าด้วย ถ้าเรามาดูจะเข้าอย่างที่อาจารย์ชาติชายว่าใหม่ว่ามันเป็นนโยบายหาเสียงหรือเปล่า แล้วก็ มันไม่มีการที่จะมาแจกแจงวิเคราะห์เลยว่าการลดหนี้อะไรต่าง ๆ ควรมีหลักอะไรในการที่จะให้มีการสร้างงานหรือว่าให้เงินทุนไปตั้งตัวอะไรต่าง ๆ เพื่อจะลดหนี้เนอะครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ พอถึงประเด็นนี้ขออนุญาตเรียนนิดเดียวเพราะว่าผมให้ความสนใจตรงนี้มากกว่า ในรัฐธรรมนูญที่เราร่างพยายามที่จะเขียนในเชิงว่าให้รัฐไปคิดหามาตรการ คิดหากลไกที่จะทำให้อันโนอันนี้ หรือเราไม่บอกวิธี เพราะฉะนั้นมันน่าจะเป็นภารกิจของพรรคการเมืองที่จับเอาประเด็นในเรื่องการคิดในเชิงว่าอะไรคือมาตรการใหม่ ๆ กลไกที่มันดีกว่าเดิม ที่ทำให้ปัญหามันดีขึ้น หรือบ้านเมืองมันดีขึ้น ถ้าเราเขียนอย่างนี้ในเชิงนโยบายของพรรคให้เน้นลักษณะคิดเสนอมาตรการกลไกอย่างนี้จะดีไหมครับ นอกเหนือจากเมื่อสักครู่นี้เรื่องการห้ามไปหลอกลวงอะไรเข้ามา แต่ผลักไปทางด้านลักษณะ encourage ให้ไปทำอย่างนี้จะดีกว่าไหมครับ

ประธาน : ตามแบบที่บอกให้เขาทำอย่างนั้นอย่างนี้มันจะทำได้ยาก เพราะว่าการเมืองมันคือการคิดอะไรใหม่ ๆ ที่คนอื่นคิดไม่ได้แล้วเราคิดได้ สิ่งใหม่ ๆ เหล่านั้นถ้าชอบด้วยเหตุผลหรือเป็นไปได้มันก็ต้องยอมให้เขาทำ มันไม่ใช่ว่าจะปล่อยให้ตามที่ข้าราชการคิด ถ้าอย่างนั้นก็ไม่ต้องมีการเมือง ส่วนที่เราเขียนเอาไว้ในรัฐธรรมนูญมันเฉพาะบางเรื่องที่เราคิดว่าหัวใจสำคัญซึ่งในรัฐธรรมนูญมันบังคับอยู่แล้วว่าจะต้องทำ แต่ว่าจะทำด้วยวิธีไหนก็สุดแต่กลยุทธ์ของแต่ละพรรคการเมืองซึ่งเขาก็ต้องมาแข่งกัน ตรงนั้นไม่ค่อยเป็นปัญหา แล้วจริง ๆ ชาวบ้านก็ไม่ค่อยจะฟังตรงนั้นเท่าไร ฟังตรงนี้จะทำให้ข้าวราคา ๒๐,๐๐๐ บาท เงินเดือนจะขึ้นเป็น ๓๐,๐๐๐ บาท หนี้สินจะลดลง นโยบายอะไรที่อยู่เฉย ๆ แล้วรวยขึ้นมาได้ประชาชนชอบ แต่ว่าเป็นไปไม่ได้ที่อยู่เฉย ๆ แล้วรวยขึ้นมาได้หรือหนี้หมดไปได้ ตรงนี้ที่เราถือว่าเป็นการหลอกลวง แต่ว่าส่วนจะทำอย่างไรด้วยวิธีไหนก็แล้วแต่ อย่างไรก็ตามด้านหนึ่งมันก็ไปโจมตีเองบอกว่าซีเห่อเป็นไปไม่ได้หรอก แต่ว่าไม่ใช่เรื่องของเราที่จะไปทำ เพราะเราเองก็คิดไม่ออกหรอก ถ้าคิดออกเราคงไปตั้งพรรคการเมืองแล้ว

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ เกี่ยวกับไม่หลอกลวงคือเขามี idea ใหม่อะไรคงไม่ได้ไปกีดขวางหรือไม่ให้ทำ แต่เป็นไปไม่ได้ใหม่ให้เขาเสนอวิธีการที่จะได้บรรลุอันนั้นด้วยวิธีอย่างเช่นจะ finance อย่างไร อย่างรถคันแรกที่เขาบอกให้ลดภาษีแต่สร้างปัญหาเยอะเยอะที่ตามมา หรือว่าเงินเดือน ๑๕,๐๐๐ บาทมันไปกระทบข้าราชการที่ทำงานมานาน คนอื่นที่ไม่ได้ ๑๕,๐๐๐ บาท อะไรอย่างนี้เป็นต้น เขาจะต้องมีวิธีการและมาตรการในการอธิบายว่ามีผลกระทบอะไรไหมต่อระบบ ที่เราพูดถึงเรื่องวินัยการเงินการคลังด้วย แต่เราพูดถึงมาตรการที่จะไม่สร้างความเสียหายให้กับภาคส่วนอื่นในสังคมหรือว่าไม่ทำให้เกิดความระส่ำระสาย ให้มีอะไรที่เป็นเหตุผล

วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

และวิธีการสักหน่อยก็ถือว่าไม่หกลอง แต่ไม่ใช่แก้ไขปัญหาคอร์รัปชันได้ภายในกี่ปี หรือว่า ตอนนั้นแก้ปัญหาราจรของกรุงเทพฯ ได้ภายใน ๖ เดือน อะไรพรรคอย่างนี้ที่ไม่มีวิธีการที่จะบอกเราเลยว่าแล้วด้วยวิธีอะไรให้ประชาชนสามารถช่วยคิดและตัดสินใจว่าจะเป็นไปได้หรือไม่ คือมีอะไรผูกกับนโยบายหน่อยได้ไหม ไม่ใช่พูดเอาใจคนเดียว

ประธาน : เขาก็มีแล้วยังไม่มีใครบอกได้ว่ามันทำได้หรือไม่ได้ ยกตัวอย่าง เรื่องรถยนต์คันแรกถามว่าเสียหายไหม ก็ตอบว่าเสียหาย แต่ถามว่าแล้วทำได้ไหมในทางการเมือง ก็ทำได้ แต่ถ้าเป็นประเทศที่ประชาชนมองส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญเขาก็จะไม่เอา แต่ของเรา มองประโยชน์ส่วนตัวเป็นสิ่งสำคัญก็เอาเพราะเราไม่สนใจ เหมือนกับชานาแกบอกว่าจำนำข้าว มันดีจะตาย ราคาเท่าไรไม่สำคัญรัฐบาลซื้อ ๑๕,๐๐๐ บาทดีจะตาย เพราะไม่มีใครนึกเลยว่า อันนั้นมันเงินส่วนรวม ไม่ใช่เงินส่วนตัวก็เอามาสิ อย่างนี้เป็นต้น จริง ๆ ที่เราไปดำเนินคดีเขา ไม่ใช่เพราะนโยบายเรื่องจำนำข้าว เพราะนโยบายเรื่องจำนำข้าวเราไปว่าอะไรเขาไม่ได้ มันเป็นนโยบาย แต่ที่เราไปนั้นเขาเพราะว่ากลไกในการดำเนินการนั้นมันเกิดการทุจริต แล้วไม่มีทางแก้ ตรงนั้นต่างหากที่ไปเล่นงานเขา ไม่ใช่เพราะตัวนโยบาย ตัวนโยบายจะไปโทษเขาไม่ได้ หรือสมมุติวันหนึ่งมีคนมาบอกว่าข้าราชการเริ่มต้นต้อง start เงินเดือน ๓๐,๐๐๐ บาท ข้าราชการ ถึงจะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถามว่าเอาเงินมาจากที่ไหน เขาบอกว่าการก็ต้องเจียดจ่าย เอามาให้ได้แล้วก็เอาประสิทธิภาพ แล้ว layoff คนที่เหลือเกินออก ถามว่าทำได้ไหม ก็ได้ ถ้ารัฐบาลเขามีวิธีการในการที่เขาจะคิดหาหนทางเขาก็ต้องทำได้ ถามว่าเราทำได้ไหม เราทำไม่ได้ เพราะเราคิดไม่ออก มันอาจจะมีคนคิดออกก็ได้

นางจรี วิจิตรวาทการ : ที่ดิฉันหมายถึงเขาควรจะต้องบอกว่าจะให้เงินเดือน ๓๐,๐๐๐ บาทโดยจะทำด้วยวิธีนี้เขาต้องอธิบายมาหน่อย เพื่อให้ประชาชนผู้ที่จะเลือกเขาตัดสินใจว่า มันไม่น่าจะเป็นไปได้ หรือว่าถ้าเป็นไปได้แล้วจะเกิดปัญหาอื่น อย่างน้อยจะมีคนมาคัดค้านหรือว่ามี การ debate คุยกันเรื่องเหล่านี้ต่อไป สมมุติเขาเพียงแต่บอกรถคันแรกแต่เขาไม่ได้บอกว่าอะไร นอกจากจะไปช่วยพรรคพวกที่น้ำท่วมทั้งหลาย ผู้ประกอบการรถยนต์ แต่เขาไม่ได้บอกว่า จะมีผลอย่างไรตามมา เขาต้องบอกนิตหนึ่งว่าถ้าออกมาแล้วประมาณการให้เห็นว่าวิธีการนี้ ก็คนจะซื้อได้หรือไม่ได้ ด้วยวิธีไหน เขาจะหักภาษีให้อย่างไรมีสักนิตหนึ่ง หรือว่าจำนำข้าว ก็ต้องอธิบาย ตอนแรก ๆ ที่จำนำข้าวออกมาเขาไม่ได้บอกรายละเอียดอะไรเราทั้งนั้นเลย เพียงแต่บอกว่าจะมีออกมาที่ละนิตที่ละหน่อย

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

กัลยานี ๒/๕

ประธาน : ก็ออกมาว่าอย่างนี้ว่าประเทศไทยส่งออกมากที่สุด ๖๐ เปอร์เซ็นต์ของข้าวในตลาดโลกไทยเป็นคนส่งออก เพราะฉะนั้นประเทศไทยจึงเป็นเจ้าตลาด ถ้ารัฐบาลซื้อแล้วกักตุนเอาไว้ไม่ขาย ในท้องตลาด demand มันมากขึ้นราคาจะสูงขึ้น นั่นคือวิธีที่เขาคิด แต่เขาไม่ทันได้คิดว่าข้าวปลูก ๔ เดือนเท่านั้น เพราะฉะนั้นทำอย่างนั้นปีประเทศไทยอินเดีย ประเทศเวียดนาม ประเทศพม่าปลูกพริบแทนที่เรามากเลย นักวิชาการเองส่วนที่ปากจัด ๆ ก็เข้าข้างเสียแล้ว มันก็ไม่วิจารณ์ ส่วนที่ปากไม่จัดก็ไม่ค่อยวิจารณ์อะไรอยู่แล้ว เพราะฉะนั้นจะไปว่าอะไรก็ได้ แต่ว่าในที่สุดเรื่องนโยบายเหมือนกับประชาธิปไตยมันต้องการพื้นฐานของคนที่มีความรู้ที่จะรู้ทัน แต่เราโดดลงไปโดยที่พื้นฐานไม่เพียงพอมันก็ตกเป็นเหยื่ออย่างนี้ซ้ำแล้วซ้ำเล่า จะเขียนอย่างไรก็ยาก เพราะถ้าเขียนมากก็เท่ากับเข้าไป interfere กับพรรคการเมือง เขาก็จะบอกว่าคุณรู้ได้อย่างไรที่คุณคิดทั้งหมดมันมีอยู่แค่นั้น เราก็ตอบเขาไม่ได้เพราะฉะนั้นมันยาก แต่ว่าอะไรที่ชัดเจนอย่างเช่น อยู่ ๆ ไปปลดหนี้

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านอาจารย์ครับ ผมมีความเห็นว่าการหาเสียงของพรรคการเมืองจะต้องไม่ให้ข้อความที่เป็นเท็จกับประชาชน ผมคิดว่าสิ่งนี้มันควรจะต้องมีลักษณะที่ตรวจสอบได้ อย่างที่เราพูด ๆ กันว่านักการเมืองสามารถที่จะให้ข้อมูลที่เป็นเท็จกับประชาชน ผมคิดว่ามันเป็นเรื่องผิดจริยธรรม แม้จะบอกว่าเพื่อไม่ให้ประชาชนเกิดความแตกตื่นอะไรก็แล้วแต่ มันก็ไม่ควรจะออกมาในรูปพูดคำเป็นขาว ขาวเป็นดำ การเสนอนโยบายต่อสาธารณะหรือในการหาเสียงก็ควรจะคำนึงถึงเรื่องความถูกต้องข้อมูลที่ให้ต่อประชาชนเช่นเดียวกัน ผมคิดว่าในส่วนเหล่านี้เขาน่าจะมีความรับผิดชอบ เรื่องของการไปเสนออะไรที่เป็นได้เป็นไม่ได้ผมเห็นด้วยกับท่านประธานว่าบางทีตัดสินยากกว่าทำไปอาจจะมีความเสี่ยง แต่เราไปตัดสินแทนเขาอาจจะยาก แต่ถ้าโดยข้อมูลพื้นฐานที่เขาจะบอกว่าบ้านเมืองตอนนี้เรามีรายได้จากการส่งออกเท่านั้นเท่านั้น หรือว่ามีข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคนว่างงานเท่านั้นเท่านี้ โดยที่ไม่มีตัวเลขที่ถูกต้องไม่มีการยืนยันเป็นการยกเมฆ ผมคิดว่าตรงนี้เป็นความไม่รับผิดชอบที่พรรคการเมืองจะทำอย่างนี้ไม่ได้ กับส่วนที่ผมคิดว่าถ้าเป็นเรื่องทางนโยบายควรจะต้องควบคุมไปถึงเรื่องการเสนอนโยบายที่มีลักษณะขัดต่อรัฐธรรมนูญด้วย คือหมายความว่าถ้าหากว่ามีการเสนอนโยบายในทางเหยียดผิวซึ่งพรรค หรือว่ามีลักษณะของการที่จะไปอาฆาตมาดร้ายกับใคร ทำให้เห็นว่าลักษณะของการที่ถ้าเขาขึ้นมาทำหน้าที่บริหารแล้วจะไปดำเนินการกับใครที่มีลักษณะเป็นการสร้างความไม่เสมอภาคหรือว่ามีลักษณะที่ขัดต่อรัฐธรรมนูญ ผมคิดว่านโยบายอย่างนั้นก็หน้าที่จะถูกจำกัดได้

วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

ประธาน : ถ้ามีบางเรื่องในรัฐธรรมนูญเขาไม่เห็นด้วย เขากำหนดนโยบายเลย บอกว่าถ้าเลือกพรรคผมเข้าไปจะแก้รัฐธรรมนูญเรื่องนี้ทำได้ไหม เรื่องเดียวที่เราห้ามไม่ให้ทำคือ เปลี่ยนรูปแบบการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข เรื่องอื่น แก้ได้หมด สมมติในรัฐธรรมนูญเราบอกว่าบุคคลย่อมเสมอกันได้รับความคุ้มครองเท่าเทียมกัน ผมเห็นว่าไม่ถูก เพศที่สามต้องถูก treat อีกอย่างหนึ่ง สมมติว่าผมเกิดบ้าระทำให้ขึ้นมาจะไปแก้กฎหมาย จะระบุเฉพาะชายหญิงเท่านั้น คนเกิดชอบขึ้นมาบอกว่าโอเคไปแก้สิทำได้ แต่ถ้าคนไม่ชอบ พรรคผมก็ถล่มทลายไป

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : หรือบางคนจะตั้งพรรคสังคมนิยมประชาธิปไตย

ประธาน : แต่ต้องมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : มีครับ คือสังคมนิยมมันก็ขัดกับประชาธิปไตยอยู่หน่อย ๆ อาจจะไม่ถึงคอมมิวนิสต์ แต่สังคมนิยมอ่อน ๆ มันก็น่าพิจารณาว่าอันนี้มันจะขัดกับหลักการ ในรัฐธรรมนูญหรือเปล่า มันก็คล้าย ๆ ว่าเป็นเรื่องของรัฐสวัสดิการอย่างหนึ่งนั่นเอง แบบนี้มันจะขัดไหม

ประธาน : แต่ว่าที่อาจารย์อุดมพูดผมได้มา point หนึ่ง เรื่องการกำหนดนโยบาย โดยให้ข้อมูลที่เป็นเท็จอันนี้อาจจะถือว่าเป็นการหลอกลวงได้ เชิญครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ เวลาหาเสียงมันจะมีกรณีที่เป็น นโยบายของพรรค ขณะเดียวกันผู้สมัครบางทีเขาก็มีวิธหาเสียงของเขา คือหาเสียงเพื่อจะเติมไป ในนโยบายของพรรค ผมขออนุญาตยกตัวอย่างเคยเห็น ส.ส. ที่ไหนก็ไม่รู้นโยบายเขาคือตายจนช่วย ป่วยส่ง แล้วก็เปิดบ้าน ๒๔ ชั่วโมง ไม่มีข้าวกินก็แวะไปกินได้ ไม่มีคาร์ตกลับบ้านก็ไปเอาได้ อะไรอย่างนี้ ซึ่งอย่างนี้มันไม่ได้เป็น sense ของนโยบาย แต่ว่ามันก็เป็นการหาเสียงของเขาแบบนี้ คราวนี้มันก็เลยเหมือนมี ๒ ชั้น ชั้นหนึ่งเป็นนโยบายของพรรคเป็นตัวที่บอกว่าพรรคอยากจะหยิบเอาเรื่องอะไรมานำเสนอ แต่ในขณะที่เดียวกันคนที่สมัคร ส.ส. เขตก็คงจะต้องดิ้นรนให้ตัวเอง popular ก็อาจจะเป็นนโยบายแปลก ๆ แบบนี้ คำถามคือว่าเวลาเรากำกับต้องกำกับทั้ง ๒ ชั้นไหม เพราะตอนที่เรากุยกันตอนนี้เราจะกำกับชั้นที่เป็นพรรคการเมือง แต่ว่าพอลงไปถึงในการหาเสียง เลือกตั้งผู้สมัครแต่ละรายก็มักจะมีบางอย่างที่เป็นประเด็นเฉพาะของเขาที่จะ create ขึ้นมา แต่สิ่งที่เขา create ขึ้นมาถ้าเราใช้หลักว่า อันที่ ๑ เขาต้องไม่สัญญามากกว่าที่จะทำได้ อย่างกรณี ที่ผมยกตัวอย่าง ตายจน ช่วยป่วยส่ง เขาบอกเขาทำได้ แล้วเขาก็มีอะไรของเขาดำเนินการ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

กัลยานี ๒/๗

ไปจับเขาว่าไม่ถูกก็ไม่ได้ เขาก็เปิดบ้านให้กินจริง ๆ แต่ขณะเดียวกันมันเป็นเรื่องวิถีปฏิบัติของเขา เพียงแต่ส่วนตัวก็รู้สึกว่ามันน่าจะเป็นวิธีการหาเสียงแบบนี้ ถ้ามว่ามันดูผิดใหม่ มันก็ไม่ผิด แต่อย่างไรก็ไม่รู้ แต่จะมีคนที่เป็นอย่างนี้ คราวนี้ในระดับของนโยบายพรรคกับในระดับของพื้นที่ มันจะมีบางอย่างที่ต้องคุมทั้ง ๒ อันไหมครับ

ประธาน : ในส่วนที่เราห้ามมันก็คุมไปหมดไม่ว่าจะพรรค ก็คือคนของพรรคพูด หรือจะไปหาเสียง individual ก็ต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขอย่างเดียวกัน แต่ว่ายุทธวิธีของคนแตกต่างกัน อย่าง ส.ส. แฉวนเมือง กทม. ไปบ้านไหนก็ลงไปช่วยเขาตักน้ำพริก ชูตะมะพร้าวอะไรว่าไปเรื่อย ช่วยเขาถูบ้าน เปิดปิดหน้าต่าง คนมันชอบทั้ง ๆ ที่อายุนั้นเป็นนักเลงหัวไม้จะตายไป เวลานั้น มันก็ทำอีกอย่างหนึ่ง เลือกตั้งที่โรมันก็ได้ทุกที สิ่งเหล่านี้ก็ขึ้นอยู่กับว่า กกด. พิจารณาเรื่องเหล่านี้ว่าอย่างไร ถ้า กกด. พิจารณาว่าเป็นวิธีการซื้อเสียงอย่างหนึ่ง ที่ตายชน จนช่วย ป่วยส่ง เป็นวิธีการซื้อเสียงมันก็จะผิด แต่ถ้า กกด. บอกว่าไม่อันนี้เป็นประเพณีวัฒนธรรมของคนไทยอายุนั้นน้ำใจ เลี้ยงดูทำเป็นอนาถบิดตึกเศรษฐีเปิดบ้านให้คนมากินข้าวทุกวัน กลายเป็นไม่ผิดก็ทำได้ ซึ่งตรงนี้ที่เราจะไปห้ามไม่หวาดไม่ไหวหรอก แล้วห้ามไปก็จะเป็น against กับประเพณีวัฒนธรรม หรือที่เขาเสนอมาบอกว่าห้ามช่วยงานศพ งานบวช งานแต่ง ห้ามเอาซองใส่สตางค์ แล้วถามว่า ในทางความเป็นจริงมันเป็นไปได้ไหม มันเป็นไปได้เพราะคนเราก็ด้วยระบบที่พึ่งพาซึ่งกันและกัน อย่างวัฒนธรรมไทยมันก็ช่วยลงขันกันทั้งนั้น มันจึงยากที่จะไปเขียนอะไร แต่ว่าถ้าเป็นเท็จ หรือหลอกลวง หรือสัญญาว่าจะให้อะไรพวกนี้ก็โอเคมันเข้าข่ายที่ กกด. เขากำหนด อย่างที่ ดอกเตอร์อาทิตย์โดนหรือหลุดก็ไม่รู้ที่บอกว่าเสร็จแล้วจะไม่เอาเงินเดือนเลย จะยกเงินเดือน ให้กับประชาชนหรืออย่างไร แล้ว กกด. ชี้ว่าผิดใช้ไหม ที่ดอกเตอร์อาทิตย์ อุไรรัตน์ ไปหาเสียง บอกจะไม่รับเงินเดือน จะยกเงินเดือนให้ แล้วก็มีคนไปร้อง คุณอัครพรจำได้ไหม

นายอัครพร จารุจินดา : ใช่ครับ เคยมีครับ สมัยก่อนโน้นก่อนมี กกด.

ประธาน : กกด. มีแล้ว

นายอัครพร จารุจินดา : ฟ้องศาลแล้วศาลก็ว่าเป็นการขัดต่อกฎหมายเลือกตั้ง
สัญญาว่าจะให้

ประธาน : แล้วจะโดนเพิกถอนหรือเปล่า

นายอัครพร จารุจินดา : ตอนนั้นเป็นอย่างไรรู้

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

กัลยานี ๒/๘

ประธาน : ใช่หรือ ท่านไปบอกว่าจะเอาเงินนั้นไปให้ใครหรือเปล่า ความจริงไม่รับเงินเดือนมันก็คือให้รัฐใช้ไหม เพราะฉะนั้นยากเหมือนกันที่จะเขียน ครั้นจะโยนไปให้ กกต. กำหนดเพิ่มได้ก็ซักขยาดเหมือนกัน เชิญอาจารย์อุดมครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ในทางตรงกันข้ามผมเห็น กกต. ไปวางกฎเกณฑ์ที่อาจจะหลุมหลุม เช่น เรื่องของการว่าไปหาเสียงแล้วถอดเสื้อโยนให้กับคนที่ฟังถือว่าเป็นการให้สินบน หมายถึงว่าโยนไปหรือว่าการแจกอะไรที่มันเล็ก ๆ น้อย ๆ ปฏิทินพกหรือว่าอะไรต่าง ๆ ผมคิดว่าเรื่องพรรคอย่างนี้เป็นเรื่องที่มีคนค่อนข้างหลุมหลุมมากแล้วไม่สมควรที่จะไปเอาผิดอะไรต่าง ๆ ผมยังคิดว่าถ้าพูดถึงให้เล็กน้อยแค่นี้ทำให้ถือเป็นการไปซื้อเสียงก็แยเหมือนกันครับ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : มันน่าจะไม่ต้องครับ

ประธาน : ให้ดูอาจจะคำนวณราคาเป็นเงินได้หรือ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : อายุท่าน ๖๐ ปีแล้วไปโยนเสื้อ

ประธาน : จริงที่อิตาลีก็ไปเดินถอดเสื้อหาเสียงแถมได้ด้วย อิตาลีเขียนอย่างไร มันถึงทำอย่างนั้นได้ ของเราทำได้ไหม สมมุติว่าเขาหาเสียงไปถอดเสื้อแล้วใส่เสื้อกลับอย่างเดิม แล้วก็บอกเลิกดิฉันต่อไปถ้าได้ดิฉันเป็น ส.ส. เวลามาดิฉันจะถอดเสื้อมาทุกครั้ง จะไม่ได้คะแนนจากผู้หญิง แต่อาจจะได้คะแนนจากผู้ชาย แล้วอย่างนี้เป็นซื้อเสียงไหม อิตาลีเขียนอย่างไร ถึงทำอย่างนั้นได้

นางจุรี วิจิตรวาทการ : เขาเป็นโสเภณีอยู่แล้วคนนั้นที่ได้รับเลือก

ประธาน : ของเรถ้าเป็นโสเภณีมาสมัครรับเลือกตั้งต้องห้ามไหม

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ต้องห้ามใช่ไหมคะ

ประธาน : ไม่ ถามว่าต้องห้ามไหม

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ก็แล้วแต่เขาเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการถ้าทางการ
เราไม่ให้อยู่แล้ว คิดว่าคงไม่ได้ถ้าเป็นก็ก้ไม่มีใครว่า

ประธาน : เขาบอกเลยดิฉันเคยหากินทางด้านนี้มาก่อนและเห็นแล้วว่าชีวิตมัน
ลำบากมากจะมาเป็น ส.ส. เพื่อจะมาแก้ปัญหาเรื่องนี้ ถามว่าผิดไหม คุณสมบัติต้องห้ามไหม
เว้นแต่เขาจะมีประวัติความผิดเรื่องค้ำมนุษย์เราไม่ได้ห้ามเรื่องโสเภณี

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะทำนองเดียวกันเราไม่ได้ห้ามแมงดา
ให้มาสมัครเป็น ส.ส. แมงดา นักเลงและอะไรร้อยแปด ผู้ชายที่ไม่ดีทั้งหลายเราไม่ได้ห้าม

ประธาน : แมงดาห้ามนะ เพราะแมงดาจะเข้าข่ายค้ำมนุษย์ถ้าทำความผิด
แต่โสเภณีถึงจะทำความผิดในฐานะเป็นโสเภณีและถ้าไม่ได้ติดคุกในรัฐธรรมนูญเราไม่ห้าม
ไม่มีข้อไหนห้าม เพราะเราไม่มีข้อที่ทำผิดศีลธรรมจรรยาเราไม่มี เพราะว่าถ้าเขาเป็นจริงแล้วเขา
มาสมัครต้องเปิดเผยเลยมิฉะนั้นคู่ต่อสู้มันต้องมาเปิดเพราะฉะนั้นเขาเปิดเองเลย บอกใช้ฉันเป็น
ฉันเห็นแล้วว่าชีวิตมันลำบากบางที่จะได้คะแนนเชิญครับ

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับ มันมีประเด็นอันหนึ่งไม่ทราบเรียน
ถามท่านประธานได้ไหมครับ ประเด็นที่ว่าจดทะเบียนเป็นพรรคแล้ว กกต. เขาเขียนว่าในการ
เลือกตั้งครั้งแรกเวลาไม่ส่งคนลงสมัคร ถือว่าถูกเพิกถอนหรือว่าถูกยุบพรรคไปโดยปริยาย
คราวที่แล้วเราคุยกัน

ประธาน : เราเปลี่ยนแล้ว

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เราเปลี่ยนแล้วหรือครับ

ประธาน : เราตัดอันนั้นออกไปเขาเขียนไว้ตั้งแต่ต้น พรรคเขาเขียนคำนิยามคำว่า
พรรคการเมืองต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง เพราะฉะนั้นพอไม่ส่งสมัครรับเลือกตั้ง
เขาก็ถือว่าคุณทำผิดวัตถุประสงค์เขาขู่ว่าให้หมดสภาพนี้เราตัดตัวนั้นออกไป เพราะเราถือว่าพรรค
การเมืองจะส่งก็ได้ไม่ส่งก็ได้สุดแต่ความพร้อมของมัน

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

นิษา ๓/๒

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ถ้าอย่างนั้นอาจจะเป็นพรรคที่ ๓ ปี ๔ ปี ก็ยังไม่ส่ง
ไม่เป็นไรเรียกว่าพิตซ้อมไปเรื่อย ๆ ก่อน พร้อมเมื่อไรค่อยลง

ประธาน : แต่สตางค์อย่าให้ก็แล้วกัน

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เขาจะไม่ได้เงินอุดหนุนจาก กกต.

ประธาน : ไม่อย่างนั้นคนจะตั้งขึ้นมา

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ขอบคุณครับจะได้เข้าใจตรงกัน เพราะว่าตรงนี้
ก็มีคนถามอยู่ว่า

ประธาน : เรากำลังคิดกันอยู่ในร่าง กกต. เขาจะให้บนพื้นฐานของสาขาพรรค
กับผู้แทนพรรคซึ่งเราเห็นแล้วว่าพรรคเล็ก ๆ ตั้งสาขาพรรคเป็นร้อยและได้สตางค์มากกว่า
พรรคใหญ่ โดยสาขาพรรคไปเอาห้องแถว จริง ๆ เราไม่ได้กำหนดอยู่แล้วว่าสาขาพรรคหน้าตา
อย่างไร เพราะฉะนั้นเลยต้องให้สตางค์พวกนี้ ที่คงอยู่ได้สตางค์ไปหลายแสนหลายล้านบาท

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : เขามีสูตร ๖๐ ๓๐

ประธาน : ใช่

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ๖๐ เป็นจำนวน ส.ส. ๓๐ เป็นสาขา และ ๑๐
เป็นจำนวนสมาชิก

ประธาน : มันต้องเป็นพรรคการเมืองที่ได้รับการเลือกตั้งแล้วจึงจะให้เพื่อไป
พัฒนาพรรคต่อไป หมายความว่า คุณต้องไปสร้างความนิยมให้คนเขาเห็นเสียก่อนว่าคุณเป็นพรรค
ที่เอาจริง และคนจน ๆ จะไปตั้งพรรคและไม่ได้รับการสนับสนุน เงินสนับสนุนตัวนั้นมันไม่ได้ถึง
ขนาดจะให้ไปตั้งพรรคได้ คุณต้องมีพื้นฐานของคุณมาก่อนเพราะที่ผ่านมาเราเห็นอยู่แล้วว่าหัวหน้า
พรรคเอาไปกินหมดมันไม่ถึงมือใครเลย ทำอย่างนี้ได้ไหมในทางรัฐศาสตร์จะว่าอย่างไร

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ในเรื่องการจัดสรรเงินสนับสนุนพรรคการเมืองซึ่งอยู่ใน
ร่างมาตรา ๘๘ กำหนดให้จัดสรรตามจำนวน ส.ส. แบบแบ่งเขตร้อยละ ๖๐ แล้วกำหนดให้
ร้อยละ ๓๐ สำหรับที่มีสาขาพรรคแล้วกำหนดจำนวนสมาชิกซึ่งชำระค่าบำรุงร้อยละ ๑๐
ซึ่ง ใน พ.ร.บ. พรรคการเมือง ๒๕๕๐ ให้ตามจำนวนคะแนน ส.ส. แบบแบ่งเขต ๔๐ เปอร์เซ็นต์
ส.ส. บัญชีรายชื่อ ๔๐ เปอร์เซ็นต์ รวมแล้วรัฐสภาก็จะมากกว่านี้ที่เขาทำมารัฐสภาก็ให้ตามจำนวน
ส.ส. เขต ๖๐ เปอร์เซ็นต์เท่านั้นเอง ตัวนี้น่าจะมากขึ้นเพราะตอนนี้เราใช้บัตรใบเดียวเราใช้คะแนน
ส.ส. เขตต้องพยายามยึดเอาคะแนนที่ประชาชนลงเป็นหลักอันนี้รัฐสภาก็จะแบ่งมากกลับกลายเป็น

น้อยกว่าเก่าแล้วในวรรคแรกของร่างมาตรา ๘๘ พรรคที่จะได้เงินสนับสนุนจะต้องได้คะแนนเสียงจาก ส.ส. แบ่งเขตไม่น้อยกว่าร้อยละ ๐.๕ คือหมายความว่าต้องมีคะแนนขั้นต่ำด้วยซึ่งบัตรเลือกตั้งใบเดียวเราพูดตลอดว่าทุกคะแนนเสียงมีค่ามีความหมายถ้าเราใช้หลักนี้ผมว่าไม่น่าจะกำหนดขั้นต่ำเพราะได้คะแนนเท่าไรก็จัดสรรไปเพราะว่าถ้าเกิดน้อยเขาไม่เอาก็ได้ แบ่งแล้วผมได้ ๑,๐๐๐ บาทผมไม่เอาก็ได้เพราะว่ารับเงินสนับสนุนพรรคมาไม่ใช่รับมาแล้วไปใช้ได้เลย มันต้องเขียนโครงการมันวุ่นวายมาก

ประธาน : ซึ่งเราไม่ควรไปยุ่งถ้าจะให้เขาก็ให้เขาไปเขาจะไปทำอะไรก็เรื่องของเขา แล้วเขาค่อยทำรายงานมาก็แล้วกันว่าเขาไปทำอะไรมาบ้าง แต่ว่ารายงานนั้นต้องไม่ใช่รายงานเท็จไม่จำเป็นจะต้องไปเขียนโครงการให้มันยุ่งและมานั่งพิจารณาโครงการท่านทำลักษณะแบบราชการใครจะทำอะไรมาขออนุญาตถ้าคุณอยากให้สตาจ์ก็ให้เขาไปแล้วเขาไปทำอะไรอยากรู้ก็ให้เขาบอกมาก็เท่านั้น ถ้าจะห้ามไปใช้ส่วนตัวก็ห้ามไปใช้ส่วนตัว

นายอุดม รัฐอมฤต : พูดถึงเรื่องพรรคการเมืองโฆษณาแล้วใส่ร้ายพรรคการเมืองอื่นมันเป็นความผิด ผมนั่งนึกถึงระหว่างประธานาธิบดีบอกว่าในอดีตคุณเคยไปพูดจาเสียหายกับผู้หญิง ผมรู้สึกว่าเป็นเรื่องที่น่าจะพูดได้ไหม บ้านเราเวลาเราจะหาเสียงบางครั้งเราหาเสียงโดยที่บอกของเราดีแต่ว่ามันอาจจะสู้เราไปบอกว่าอีกฝ่ายหนึ่งมันแยตรงนี้เราควรที่จะยอมรับการแข่งขันที่มันมีแบบนี้หรือเปล่าหรืออย่างที่เคยปรากฏคือว่าบางทีไปหาเสียงเอารูปฝ่ายตรงข้ามเป็นวิวเป็นควายอะไรต่าง ๆ มา คือหมายถึงว่าทำให้เห็นว่าแทนที่จะโฆษณาว่าเราเป็นคนดีเรากลับไปบอกว่าฝ่ายตรงข้ามเป็นหมาแมวลักษณะที่ไม่ถูกต้อง ผมรู้สึกว่าการเมืองถ้าในต่างประเทศมันเปิดเสรีค่อนข้างเยอะแต่ของเราการโฆษณาในทางที่จะให้ร้ายรู้สึกว่าเป็นเรื่องไม่ดี ถ้าบอกว่าเป็นการให้ข้อเท็จจริงที่มันเป็นทางร้ายกับคู่แข่งมันจะไปได้ไหม เช่น ผมบอกว่าการนโยบายของท่านบริหารประเทศมาเสียหายอันนี้จะถือว่าเป็นการให้ข้อเท็จจริงที่เราสามารถพูดได้เต็มที่ไหมครับ ถ้าเกิดว่ามีคำพิพากษาของศาลหรือตรงกันข้ามเป็นข้อเท็จจริงที่ทุกฝ่ายรู้กันอยู่ผมมองว่าอันนี้น่าจะเป็นสิ่งที่รับรองได้หรือเปล่า

ประธาน : ที่เราจะห้ามผมไม่รู้เดิม กกต. เขาทำอะไร แต่สิ่งที่เราควรจะทำใหม่ก็คือเอาความเท็จไปใส่ร้ายเขาถ้าเป็นความจริงก็ต้องเข้าลักษณะเรื่องหมิ่นประมาท หรือถ้าเป็นความจริงมันไม่ใช่ใส่ร้ายเว้นแต่ความจริงเรื่องส่วนตัวถูกห้ามไม่ให้พิสูจน์ความจริงถ้ามันพิสูจน์ได้ว่า

มันจริงมันไม่หมิ่นประมาทแต่มันถูกอ้างไม่ให้พิสูจน์ ฉะนั้นโดยหลักของการหมิ่นประมาทก็คือคุณเอาความเท็จไปใส่ร้ายคนอื่น

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งฯ ๒๕๕๐ มาตรา ๕๓ เขาเขียนหลักการนี้คือใน (๕) ที่จะเป็นความผิดต้องเป็นการหลอกลวง บังคับขู่เข็ญใช้อิทธิพลคุกคามใส่ร้ายด้วยความเท็จ คือถ้าไม่เท็จไม่เป็นไร ใส่ร้ายด้วยความเท็จหรือจงใจให้เข้าใจผิดในคะแนนนิยมของผู้สมัครหรือพรรคการเมือง

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : หรือนโยบายสร้างความเกลียดชังอย่าง hate speech ที่มันจะทำให้เกิดความแตกแยกกันในสังคมมันก็น่าพิจารณาว่าปัจจุบันนี้มันมีแต่การให้ร้ายใส่กัน อย่างนโยบายหาเสียงประธานาธิบดีของอเมริกันก็เพียงแค่ประมาณกันว่าใครจะเลวกว่ากันประวัติใครจะต่างพร้อยมากกว่ากันใครประวัติต่างพร้อยน้อยก็อาจจะได้รับเลือกผมว่ามันไม่ใช่สร้างสรรค์เลยคือบอกว่าเป็นประเภทที่บูชาประชาธิปไตยแต่ว่าเบื้องหลังการหาเสียงคือความโสโครกโสรมประวัติแต่ละคนขุดคุ้ยมาไม่มีดีสักคนหนึ่งมีแต่ว่าเลวมากเลวน้อย เป็นสิ่งที่ประชาชนอเมริกันเขาเลือกไม่ได้มี ๒ คนเท่านั้นเองที่ต้องเลือกเลวมากเลวน้อยต่างพร้อยมากหรือน้อยกว่ากัน

ประธาน : ปีนีไม่มีคนที่ ๓ สมัครหรือ

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ไม่มี

ประธาน : ทุกที่มีคนที่ ๓ เพียงแต่ว่าสื่อไม่ออกข่าว มีไหมคราวนี้ บ้านเราเราต้องให้หมด คือ กกต. เขาให้เวลาออกอากาศ ๔๕ คน ๘๐ คน ก็ต้องมาพร้อมกันหมด นั่นไม่ให้เพราะถือว่า กกต. ไม่ได้จัด เอกชนจัดเพราะฉะนั้นก็อยู่ที่ว่าจะเชิญใคร เราจะไม่บอก กกต. อย่าไปจัด debate เพราะถ้าจัด debate คุณจะไปเลือกได้อย่างไรว่าจะเอาใครมา debate กับใครเชิญครับ

นายภัทระ คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ครับ ผมว่า พ.ร.บ. ตัวนี้ต้องตอบโจทย์อันหนึ่งให้ได้ คือเรื่องการทุจริตในเชิงนโยบาย การทุจริตในเชิงนโยบายช่วง ๑๐ ปีที่ผ่านมามันเกิดขึ้นเยอะมากและมันกลายเป็นปัญหาใหญ่ของการเมืองไทย คือสร้างพรรคการเมืองขึ้นมาเข้าไปแสวงหาอำนาจรัฐ เป้าหมายใหญ่สุดเพื่อที่จะเอาไปทุจริตคอร์รัปชัน อันนี้เป็นวงจรอุบาทว์ในทางการเมืองที่มันยังไม่ได้สิ้นเชื้อไปแล้วมันก็เป็นปัญหาใหญ่ที่อยู่ในธรรมนูญการปกครองชั่วคราวหรืออะไรเขาก็กำหนดเป็นเป้าหมายให้เราทำ ที่นี้ พ.ร.บ. พรรคการเมืองฉบับที่แล้วมันจะเกิดปี ๒๕๕๐ ก็จริงแต่ผมคิดว่าตอนนั้นอาจจะไม่ได้เขม่นมองตรงนี้มากนัก การทุจริต

ในเชิงนโยบายคือหลังจากนั้นก็ได้อภิปรายขึ้นคือผมคิดว่าการเกิดขึ้นของการทุจริตเชิงนโยบายแล้ว เราไม่เข้มงวดอะไรกับมันเลยกับการหาเสียงมันจะกลายเป็นกระบวนการที่สร้างความชอบธรรมให้กับพรรคการเมืองและถ้าไม่แก้คราวนี้ตัวมันจะเป็นช่องโหว่โตมากที่ไม่ว่าเราจะทำรัฐธรรมนูญอย่างไรก็ตามพอกระบวนการเข้าจริงมันได้รับความเห็นชอบจากประชาชนแล้วเขาจะอ้างอันนี้ขึ้นมาผลิตเป็นนโยบายของรัฐบาลซึ่งผมคิดว่าเรื่องของการจําหน่ายมันเป็นเรื่องของทุจริตในเชิงนโยบายค่อนข้างชัดเจนมากถ้าพูดลงไปอีกก็คือว่ารัฐบาลจะทุจริตในเชิงนโยบายหรือไม่ทุจริตในเชิงนโยบายทำอะไรดี ๆ ก็ทุจริตได้เมื่อไม่กี่วันที่ผ่านมาคนขับรถนักการเมืองคนหนึ่งเล่าให้ผมฟังว่าขับรถไปเอาเงินในนิคมอุตสาหกรรมเอามาเป็นกระเป๋า ๆ จากการออกนโยบาย ไปนิคมนี้หิ้วมาที่กระเป๋า นิคมนี้ที่กระเป๋าเขาหยิบมาเขารู้เลยว่าน้ำหนักเท่าไรที่กระเป๋าเอาไปจอดไว้ที่ไหนที่มันเกิดขึ้นเรื่องดีก็หาเงินได้ เรื่องร้ายก็หาเงินได้แต่คือถ้าเรื่องดีเรายังคิดว่ามันมีผลตกอยู่กับประชาชนบ้าง เช่น การออกโฉนดอิเล็กทรอนิกส์ บัตรประชาชนอิเล็กทรอนิกส์อะไรพวกนี้มีชุดโครงการหลายอย่างเมื่อสักครู่มองส่ง LINE ให้เขาไปให้ดูใน group การผลิตนโยบายหลัง ๆ มันจะไปถึงตัวบุคคล เช่น คนชราจะได้เท่าไร คนเมืองจะได้นั่งรถไฟฟ้าหรือไม่ค่าตอบแทนในการไปรักษาพยาบาลจะเพิ่มขึ้นหรือลดน้อยลงเขาพยายามคิดอะไรที่ให้มีผลกระทบต่อคนที่นี่ผมคิดว่าเราจับเรื่องการทุจริตข่าวได้วันนั้นที่ท่านอาจารย์พาเราไปที่ ธ.ก.ส. ธ.ก.ส. เขาเล่าให้เราฟังว่าเขาออกหนังสือเตือนคณะรัฐมนตรีและออกเอกสารเป็นเอกสารปกดำและอันนั้นทำให้ผู้บริหารของ ธ.ก.ส. รอดมาได้แล้วเป็นหลักฐานชั้นหนึ่งที่ทำให้เกิดการผูกมัดในชั้นสอบสวนของ ป.ป.ช. ได้ ผมคิดว่าการที่ กกต. พยายามกำหนดให้การหาเสียงของพรรคการเมืองมันมีขั้นตอนที่จะต้องปฏิบัติคือเขาบอกว่าเขาไม่เช็กเขาเพียงแต่ว่าเอามายื่นกับเขาให้มาดูว่ามันเป็นหลักฐานว่าคุณจะอย่างไรผมว่าอันนี้สำคัญ คือเราก็ไม่ไปบังคับพรรคการเมืองว่าให้ทำอะไรแต่ต้องทำอะไรให้มันปรากฏหลักฐานเอาไว้เพื่อที่จะไปยืนยันหรือไปไล่ตรวจสอบกันเบื้องหลังว่าคุณทำอย่างนี้ เจตจำนงของคุณเราอาจจะมาพุดย้อนหลังอย่างเรื่องจําหน่ายอาจจะพุดว่าเจตนาทุจริตมาก่อนหรือหลังเจตนา หรือเกิดขึ้นแล้วมาทุจริตกันเพราะเห็นช่องก็เป็นไปได้ทั้งคู่แต่ถ้ามันทำไว้ตั้งแต่ต้นทางแล้วผมว่ามันจะเป็นเอกสารหลักฐานที่มันนำไปสู่กระบวนการภายหลังได้ซึ่งกระบวนการภายหลังเราไปออกแบบไว้รัฐธรรมนูญพอสมควรแล้วในการที่จะไปเป่านกหวีดระหว่างพวกองค์กรอิสระนั้นในขั้นต้นผมว่ากำหนดอะไรที่มันกว้าง ๆ อย่างที่ท่านอาจารย์ว่าหรือที่ท่านอาจารย์พูดว่าเรื่องความไม่เป็นเท็จ เรื่องอะไรพวกนี้ใส่เข้าไปแล้วให้กระบวนการ

วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

มีการทำหลักฐานหรือแนวทางที่เขาจะต้องการไปผลิตออกมาเป็นการปฏิบัติปรากฏร่องรอยเอาไว้ เพื่อที่จะนำไปสู่การตรวจสอบได้ภายหลังผมว่าอันนี้เป็นเรื่องที่ต้องแก้ปัญหามาให้ตรงจุดอย่างไรผมคิดว่าเรื่องการทุจริตในเชิงนโยบายถ้าเราไม่ทำอะไรกับมันเลยมันจะกลายเป็นช่องโหว่ใหญ่มากที่สร้างความชอบธรรมให้กับทางพรรคการเมือง สรุปแล้วตัว พ.ร.บ. อย่างที่เคยพูดคราวที่แล้วผมว่ามันกลับไม่ได้ไปไม่ถึง ความเป็นพรรคการเมืองไม่ได้เกิดขึ้นจริงแต่พอเข้ามาทำทางการเมืองก็ใช้ความเป็นอภิสิทธิ์ของทางการเมืองไปสร้างความชอบธรรมอื่น ๆ ต่อไปมันเป็นภาวะแรงกระแทกทางการเมืองของเราหรือเปล่าก็ไม่รู้ผมว่าขยายสาขาพรรคก็ได้ ขยายสาขาพรรคก็มีปัญหานี้จะให้ประชาชนมีส่วนร่วมและประชาชนมีส่วนร่วมอย่างไรแก้ปัญหานายทุนพรรคแก้ปัญหาคาทุจริตมันพันกันไปหมดอยู่ในตัว พ.ร.บ. จนมันเป็น พ.ร.บ. ที่ผมคิดว่ามันไม่จริงทำอย่างไรมันก็ไม่จริงสิ่งที่เราจะพอทำได้คือทำให้มันอยู่ในภาวะที่มันสามารถจะพัฒนาไปได้ เพราะฉะนั้นถ้ามีการทุจริตในเชิงนโยบายมันต้องมีระยะเวลาให้สังคมตรวจสอบได้ว่าคุณต้องทำหลักฐานมา คุณต้องยื่นความเป็นไปได้พอสมควรทำให้คนอื่นมีเนื้อที่หนังสือที่จะให้คนอื่นวิพากษ์วิจารณ์ได้ ๒. พอมีเวลาพอที่จะทำให้สังคมมันพูดจากันได้ว่ามันใช่ไหมหรือไม่ใช่แล้วมีกระบวนการ มีช่องทางให้คนอื่นเขามาตรวจสอบหรือไปเช็กย้อนหลังได้ผมว่าอันนี้เป็นเรื่องที่สำคัญมาก เราเคยผ่านในช่วงเวลาที่ดีและช่วงเวลาที่แย่ของการหาเสียงของพรรคการเมือง ผมว่าเวลาที่ดีสมัยคุณบรรหาร ที่สังคมไทยมาถึงปลายทางว่าจะเอาการปฏิรูปหรือไม่ปฏิรูปการเมืองสังคมเราเคยตัดสินกันแล้วชนะการเลือกตั้งคราวนั้นด้วยการเลือกที่จะปฏิรูปประเทศ ซึ่งผมคิดว่าคนที่คนไทยเลือกคุณบรรหารในเวลานั้นแล้วทำให้เกิดการปฏิรูปการเมืองเกิดขึ้นมันแสดงออกถึงวุฒิทางการเมืองของประชาชนเหมือนกันแต่ในขณะเดียวกันพอมันพัฒนามาอีกหลายปีเรากลับไปติดอยู่กับประชานิยม และเราก็เห็นในรอบแรกที่เราทำรัฐธรรมนูญเราพูดปัญหาเรื่องประชานิยมเยอะ สิ่งที่เราพูดกันกลายเป็นพาดหัวข่าวของสื่อมวลชนในช่วงเวลา ๗-๘ เดือนก่อนด้วยซ้ำไป อันนี้ผมว่ายังไม่หายไปมันจะกลับมาอีกถ้าเราไม่ทำอะไรกับมันสักอย่าง และผมก็ยังไม่เห็นที่ประชานิยมอาจจะพับไปชั่วคราว มันอาจจะฟื้นขึ้นมาอีกรอบหนึ่งก็ได้ และถ้าเกิดประชานิยมฟื้นขึ้นมาอีกรอบหนึ่งคราวนี้จะเอายากอยู่เหมือนกันแต่การทุจริตในเชิงนโยบายผมคิดว่ามันต้องหาทางป้องกันไว้พอสมควร

ประธาน : คำว่าทุจริตเชิงนโยบายจริง ๆ พูดด้วยความเกรงใจมันไม่มีหรอกแต่ว่ามันมีก็คือไม่ว่าจะทำอะไรก็ถือโอกาสทุจริตมันไปด้วยทุกที คือจะตั้งใจหรือไม่ตั้งใจแต่จะ

คิดได้เสมอว่าจะทุจริตอย่างไร เพราะฉะนั้นสมมุติว่าเราจะพัฒนาอุตสาหกรรมรถยนต์มาใช้เหล็กในประเทศ คนทุจริตก็มองเห็นแล้วว่าจะเป็นของดีก็ทำไป ทำไปแล้วก็ไม่ได้อะไรแต่คนทุจริตจะเริ่มเจรจากับบริษัทรถยนต์กับบริษัทขายเหล็กตั้งแต่แรกบอกเอ็งเอาใหม่ถ้ากูทำไอนี้สำเร็จเอ็งต้องเอามาให้เท่านั้นเท่านั้นมันทุจริตได้ทุกเรื่อง แล้วนั่นก็เป็นพวกตามน้ำแต่อีกพวกหนึ่งคือพวกที่ว่าจะทำนโยบายเรื่องนี้เพราะกูจะหากิน คือทำเพราะต้องการจะได้เลยนั่นก็อีกพวกหนึ่งซึ่งระยะหลังซึกจะมีเยอะ ลักษณะแบบ อบต. สร้างที่ทำการ สร้างไปสร้างมาแล้วก็รื้อชุดใหม่มาบอกสร้างอันนี้ไม่เหมาะสมรื้อไปแล้วก็สร้างใหม่ หรือสร้างถนน เพราะฉะนั้นมันก็จะวนเวียนอยู่แค่นั้นอันนั้นทำเพื่อที่จะทุจริตโดยตรง เสร็จพวกที่ฉลาดหน่อยก็คือทำดูเหมือนดีแล้วก็ไปเรียกเก็บเงินเอาจากคนซึ่งมันเขียนห้ามในส่วนที่เกี่ยวกับพรรคการเมืองหรือหาเสียงเลือกตั้งเขียนห้ามยาก ส่วนที่มันจะต้องไปทำคือการไปติดตามว่าแล้วแกทุจริตหรือแกไปเอาเงินจากใครหรือใครเอาเงินมาให้ ทีนี้ตรงนั้นก็ยากเพราะคนให้ก็ไม่มาบอกเพราะมันกลัวแล้วมันก็ถือว่าเป็นต้นทุน พวกนี้ก็ทุจริตจนรับปากแล้วก็ให้เพราะว่าตัวพวกต้นทุนไว้แล้วตัวก็แบ่งกันจะได้พึ่งพาซึ่งกันและกัน อันนี้ผมคิดว่าที่เราจะไปบอก ๆ ว่าก่อนจะหาเสียงต้องมาบอกไว้ก่อนมันจะยากต่อการปฏิบัติจะทำได้อาจจะเพียงว่าโอเคคุณไปหาเสียง ๑. คุณอย่าไปหลอกลวงอย่าไปทำสิ่งเหล่านี้ก็แล้วกัน ถ้าจะเพิ่มเรื่องประชานิยมอาจจะเขียนลงไปว่าต้องไม่ทำอะไรที่มัน against ต่อแนวทางเศรษฐกิจที่เราวางไว้ในรัฐธรรมนูญที่ต้องไม่ผูกขาดตัดตอนอะไรพวกนี้หรือใช้กลไกของตลาดเป็นตัวหลัก แต่มันจะไปเกิดปัญหาว่าในเวลาข้าวตก ยางพาราตก ข้าวโพดตกจะทำอย่างไร เพราะว่า จะเขียนห้ามไม่ให้ช่วยเพื่อว่ารัฐบาลทุกรัฐบาลจะได้เหมือนกันชาวบ้านเขาคงเอาเราตายเหมือนกันไม่ช่วยไม่ได้มันต้องช่วยแต่จะช่วยด้วยวิธีไหนในที่สุดต้องไปอุดหนุนการอุดหนุนก็ต้องทำแต่จะทำมากทำน้อยแค่นั้นก็อยู่ว่าสถานะการเงินเป็นอย่างไร ญี่ปุ่นอุดหนุนเยอะหรืออเมริกาก็อุดหนุนเยอะแต่มันก็หาวิธีที่จะไม่ให้เข้าข่ายข้อห้ามของ WHO หรือญี่ปุ่นไม่สนใจเลยเรื่องเกษตรใครจะมายุ่งกับเขาไม่ได้นั่นคือหัวใจสำคัญของเขา ทีนี้ถ้าเราจะเอาหลักฐานก็อาจจะบอกว่าคุณไปหาเสียงมาเถอะเสร็จแล้วคุณสรุปมาว่าคุณหาเสียงนโยบายสำคัญ ๆ คุณมีเรื่องอะไร แล้วคุณจัดพิมพ์พร้อมทั้งวิธีการแล้วส่งมอบไปให้ กกต. หลังจากหาเสียงเสร็จแล้วถ้าอย่างนั้นก็อาจจะพอไปได้เขาก็จะไม่ลำบาก เพราะว่าในเวลาที่เป็นหาเสียงมันไม่รู้เผชิญอะไร อย่างเมื่อเช้าต่างคนต่างถูกตั้งคำถามกันในสิ่งที่ไม่ได้เตรียมมาทั้งหมดนั่นถามว่าถ้าให้แจ้งล่วงหน้าคนนั้นพูดไม่ได้เลยเพราะมันจะมีหลายเรื่องที่ไม่ได้แจ้งเพิ่งมาถามกันเดี๋ยวนั้น

นายภัทระ คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ครับผมว่ามันจะอยู่สัก ๗๐ ๓๐ หรือ ๘๐ ๒๐ นะครับ เพราะว่าพรรคการเมืองถ้าจะเป็นสถาบันทางการเมืองจริง ๆ ไม่ใช่คุณมาคิดตอน ๑๕ วันสุดท้ายก่อนที่จะหย่อนบัตรถูกไหมครับ ความเป็นสถาบันทางการเมืองก็หมายความว่า คุณก็ต้องมานั่งคิดกันเป็นป้อมอยู่แล้วปัญหาบางอย่างน้ำท่วมจะท่วมทุกปี ปัญหาเกษตรราคาตกต่ำ ก็เกิดขึ้นทุกปี เดี๋ยวนี้วิจัยมันดีขึ้นเรื่องระบบสุขภาพจะแก้ปัญหาอย่างไรคราวหน้าอย่างไรก็ต้องพูด ถึงเรื่องปัญหาสุขภาพเพราะว่าระบบราชการจะเอาอย่างไร ต่อให้เขาไม่เขียนก็ต้องมีคนถามครับ ว่าแล้วคุณจะจัดการกับกลุ่มข้าราชการอย่างไร กลุ่มไหนกลุ่มนี้คุณจะบริหารแบบไหนซึ่งผมคิดว่า โจทย์ของประเทศไทยมันมีอยู่แล้วเพียงแต่ว่าพอเราไม่ไปชิตอะไรเขาเลยพวกนี้ยังไม่พัฒนา ความรู้สึกว่ามันได้อภิสิทธิ์บางอย่างของความเป็นสถาบันทางการเมืองซึ่งผมคิดว่าถ้าให้เวลาเขา พอสมควรและให้เวลาประชาชนด้วยอย่างที่ท่านอาจารย์ว่าคือทำ report หลังจากนั้นก็ได้ ทำ report แล้วก็เอามาส่งและให้เวลาสังคมตรวจสอบด้วยผมว่ามันค่อย ๆ พัฒนากันไป ถ้าค่อย ๆ อย่างนี้มีโอกาสพัฒนาสูงแต่ถ้าเราไม่ชิตมันเลยแล้วปล่อยให้มันรู้สึกว่ามันทำอะไรก็ได้เพราะว่า มันมีความจำเป็นผมว่า ๗๐-๘๐ เปอร์เซ็นต์ มันควรคิดมาก่อนถ้ามันไม่คิด ๘๐ เปอร์เซ็นต์นี้มาก่อน มันไม่ควรเป็นพรรคการเมืองเลย ไปนั่งคุยกันร้านกาแฟดีกว่าเหมือนกับพวกเราคุยกันใน LINE ใน Pantip คุยเรื่องการเมืองเยอะแยะแต่ถ้าจะเป็นพรรคการเมืองคุณต้องทำตรงนี้ขึ้นมาให้ได้ ถ้าไม่ทำตรงนี้ขึ้นมาคุณจะทำอะไรก็แล้วแต่รอแต่เงินสนับสนุนอ้าวไอ้โน่นก็ไม่พอ ไอ้นี้ก็ไม่มีพอ ตกลงละ ๆ อยู่อย่างนี้

นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ : ท่านประธานครับผมขอต่อคุณภัทระนิดหนึ่งเรื่อง อย่างนี้ที่จริงแล้วมันเป็นหน้าที่ของภาคส่วนที่ไม่เกี่ยวกับตัวพรรค เช่น ตัวสื่อมวลชนหรือตัวสถาบัน อีสาระที่วิจัยหรือศึกษาที่เขาจะมีหน้าที่เอานโยบายของแต่ละพรรคมาซึ่ง มาวิจารณ์แล้วสื่อให้ ประชาชนเห็นแล้วก็ทำอย่างนี้เรื่อย ๆ พรรคก็ต้องทำงานหนักใช้ไหมครับ เพราะมันมีเหมือน กระจกอีกบานหนึ่งคอยฉายให้ประชาชนเห็นกลไกอย่างนี้บ้านเรายังไม่เป็นรูปเป็นร่าง มันอาจจะ มีบางสำนัก สำนักแถวรังสิตก็ทำไปมันก็มีคำถามว่าเป็นกลางหรือเปล่าก็ไม่มีอะไรเรื่องเป็นกลาง แต่ว่ามันยังไม่คึกคักผมไม่แน่ใจว่าลักษณะอย่างนี้เราไปเขียนอะไรไว้ในกฎหมายพรรคการเมืองจะ ได้ไหมในแง่ไป attack กับ กกต. ยกตัวอย่างเยอรมันตะวันตก ผมต้องใช้ตะวันตก เดี๋ยวนี้ไม่มีแล้ว เขาก็กำหนดว่าพรรคการเมืองเขาต้องตั้งมูลนิธิที่จะให้การศึกษาทางการเมืองแก่ประชาชนด้วย เป็นหน้าที่ เป็นกิจกรรม แน่นนอนเขาอาจจะมีส่วน ----- - ๔/๑

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

กัลยาณี ๔/๑

แต่ว่ามูลนิธิมันก็เป็นองค์กรโลกให้สถาบันการศึกษาให้สื่อต่าง ๆ มาช่วยพัฒนานโยบาย มาช่วยคิดอะไรให้ ทีนี้ของเรา เราไม่ได้ไปถึงขั้นนั้น ผมก็เลยเรียนท่านอาจารย์ว่าอย่างที่คุณภัทระ อยากจะเห็นพรรคมีความเป็นสถาบันในลักษณะอย่างนี้มันต้องมีอะไรที่จะส่งเสริมในลักษณะนี้บ้าง ลำพังเราไปให้เงินอย่างเมื่อสักครู่นี้ที่เป็นแบบเดิม ๖๐ ๓๐ ๑๐ ตามจำนวน ส.ส. ตามจำนวน สาขาสมาชิกมันก็เป็นเกมของ Number เดี่ยว ๆ ไม่ได้ตอบในเชิงชุดของคุณภาพของนโยบาย ถ้าคิดว่าจะปฏิรูปพรรค Shape มันขึ้นมาเราน่าจะเขียนอะไรสักอย่างหนึ่งได้ไหม หมายถึง ลองลักษณะที่ว่าไม่ไปปิดอะไรใคร แต่ว่าให้กลไกตลาดทางการเมืองทำงานให้มากขึ้น ประชาชน คือผู้ซื้อ คนเลือกตั้งให้มีข้อมูลเกี่ยวกับตัวนโยบายให้มากขึ้น โดยมี third voice มีอะไรมากขึ้น อย่างนี้ อันนี้ผมคิดว่าอาจจะค่อย ๆ ทำให้พัฒนาการมันดีขึ้นนะครับ

ประธาน : ก็ลองคิดง่าย ๆ แล้วกันว่าในข้อบังคับของพรรคที่เวลาไปจดทะเบียน จะมีบังคับไว้ว่าต้องมีนโยบายของพรรค แล้วเคยมีใครจับนโยบายของพรรคตามที่ประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษามาเทียบกับนโยบายของพรรคตอนหาเสียงบ้างไหม ไม่มี เพราะว่าสังคมไทย ถูกทำให้ผิดเพี้ยนไปหมดแล้วจนสิ่งเหล่านี้มันเกือบจะใช้ไม่ได้ นักวิชาการเอามาก็ไม่ได้ เพราะเราก็เห็น ๆ อยู่ บางคนที่รับจ้างเขามาทำ มาระยะหลังผมคิดว่าเทคโนโลยีมันช่วยทำให้แต่ละคนใช้เสรีภาพได้คล่องตัวขึ้น แต่ก่อนนี้เสรีภาพในการพูด การคิด การเขียน มันถูกผูกขาด อยู่ที่สื่อเท่านั้นแต่เดี๋ยวนี้มันไม่ใช่แล้ว ทุกคนจะมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกันแล้วไม่แพ้สื่อ เพราะฉะนั้นสื่อเองก็就会被จ้องมองพอเขียนอะไรที่เห็นชัดว่าไปข้างไหนก็จะโดนสื่อข้างนอก สื่ออิสระแท้จริงรุมระดมเล่นงานกัน ซึ่งผมคิดว่าตัวนี้จริง ๆ ถ้ารัฐใช้เป็นกลไกในการรวมตัวกัน ของคนเป็นกลุ่มเป็นก้อนที่มีแนวความคิดใกล้เคียงกันเพื่อจะแชร์ความคิดเห็นแชร์อะไรมันจะเกิดประโยชน์มากเลยแล้วจะเป็นตัวถ่วงดุลให้กับข้อมูลที่เกิดขึ้นในประเทศ เพราะว่ารัฐไม่มีปัญญาที่จะไปคอยแก้ข่าวให้ห rokok เพียงแต่ให้ข้อมูลตรง ๆ ไปแล้วคนพวกนี้เขาก็เอาไปจัดการกันเอง ซึ่งนับวันมันจะมีอิทธิพลสูงขึ้น คราวนี้หันกลับมาเรื่องนโยบายของพรรคถ้าเพื่อเอาแต่เพียงว่า เมื่อคุณไปหาเสียงกันมาแล้วภายใน ๓๐ วันคุณต้องสรุปนโยบาย หรือบันทึกนโยบายเอาไว้ว่า ภายใน ๑๕ วัน ๓๐ วันต้องส่งไปให้ กกต. ก็อาจเป็นภาระเขานิดหน่อยสำหรับคนที่จะมาตั้งรัฐบาล เพราะคนจะตั้งรัฐบาลต้องเริ่มไปทำนโยบายรัฐบาลซึ่งอาจตรงหรือไม่ตรงกับนโยบายพรรค

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

กัลยาณี ๔/๒

มันก็ขึ้นอยู่กับว่าพรรคนั้นไปคนเดียวหรือว่าต้องร่วมกับคนอื่น ไปอ่านนโยบายพรรคที่มาแถลง ต่อสภาอาจจะไม่ตรงตามนั้น ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ก็ได้ อันนั้นก็ต้องเข้าใจว่าจะเป็นผลจากการต่อรองกัน

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ครับ ทำเป็น ๒ ชัยกัได้อีกไหม คือก่อนชุดหนึ่ง แล้วเพิ่มเติมชุดหนึ่ง สมัยคุณบรรหารหาเสียงด้วยปฏิรูปการเมือง คุณบรรหารชนะเข้ามาเป็น นายกรัฐมนตรี คุณบรรหารต้องใช้เวลาหลายเดือนมากในการเกลี้ยกล่อมพรรคร่วมรัฐบาลให้ ยอมรับนโยบายปฏิรูปการเมือง พอเข้ามาจริงทุกพรรคบอกว่าจบไปแล้ว แล้วเดี๋ยวค่อย ๆ ทำก็ได้ คุณบรรหารพูดบอกว่าไม่ได้เพราะไปหาเสียงมา คือมาเบียดเอากันนาที่สุดท้าย เมื่อสักครู่นี้ ผมกำลังนึกอยู่ว่าถ้าไปหาเสียงประกาศผลชนะเลือกตั้งออกมาแล้ว ๓๐ วัน ก็อาจจะทำอย่างนี้ หรืออะไร ผมก็กลัวจะมาเบียดประชาชน สุดท้ายประชาชนถูกเบียดเอาคะแนนไปใส่กระเปาะแล้ว พอมาแตงนโยบายที่หลังมันเบียดไปเหมือนแบบคุณบรรหารว่า คุณบรรหารเหนื่อยมากกว่าพรรคร่วมรัฐบาลจะมีมติเห็นชอบให้แก้ไขรัฐธรรมนูญตามที่ว่านี้ ขนาดพรรคร่วมรัฐบาลด้วยกัน ส่วนใหญ่เอาก่อนก็วันก็ได้แล้วหลังค่อยไปเพิ่มเติม

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ เมื่อสักครู่นี้ผมตั้งใจตรงที่ ท่านประธานบอกว่าในข้อบังคับของพรรคการเมืองมันจะต้องมีนโยบายของพรรคการเมือง คราวนี้ผมลองคิดต่อว่าถ้าในนโยบายของพรรคการเมืองเขาก็อาจจะไม่ได้เขียนละเอียด เหมือนอย่างพรรคการเมืองที่ไม่เห็นด้วยกับรัฐธรรมนูญ อย่างเช่นบอกว่ามาตรา ๑๗๘ ของเรา ใช้ไม่ได้ ถ้าในข้อบังคับพรรคไม่ได้เขียนรายละเอียดเอาไว้ แต่เวลาเขาไปหาเสียงก็อาจจะหาเสียงว่า ไม่เอามาตรา ๑๗๘ เขามาเป็นรัฐบาลจะแก้อันนี้ หรือที่เราเขียนไว้ในมาตราเรื่องของการอุทธรณ์ ที่เขาบอกทำไมต้องอุทธรณ์ด้วย ถ้าเขาเขียนไว้ในข้อบังคับพรรคว่าเขาสนับสนุนรัฐธรรมนูญ แต่พอถึงเวลาแล้วเขาไปหาเสียงแบบนี้มันจะเป็นปัญหาใหม่ ที่ผมนั่งนึกอยู่คือข้อบังคับพรรค เวลาเขียนนโยบายมันคงไม่ได้ละเอียดมาก แต่ว่าพอเขาไปหาเสียงเลือกตั้งถ้าสิ่งที่เขาหาเสียง มันไม่ตรงกับตัว list statement ที่อยู่ในข้อบังคับพรรค ถามว่าอย่างนั้นผิดไหมครับ

ประธาน : ส่วนใหญ่เขาจะเขียนในลักษณะอย่างนี้ว่า รัฐจะรักษาไว้และปฏิบัติตาม ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งก็เป็นการถวาคำสัตย์ตอนที่เขาจะเข้ามา ซึ่งการแก้ไข รัฐธรรมนูญก็เป็นการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญอย่างหนึ่งเหมือนกันเพราะฉะนั้นมันไม่ขัด เว้นแต่ เขียนเลยว่าเขาเห็นด้วยกับวิธีการที่กำหนดไว้ในมาตรา ๑๗๘ สมมุติอย่างนั้น เขาต้องไปแก้ข้อบังคับ

วันจันทร์ที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

เพราะนโยบายพรรคสำคัญ เรื่องพรรคการเมืองเวลาที่เราจะไปเขียนให้เขาทำอะไรหรือไม่ทำอะไร ต้องคิดให้รอบคอบ เพราะว่า ๑. เราเองไม่เคยเป็นพรรคการเมือง ๒. ต้องนึกถึงแล้วสมมุติตัวเราเองว่าถ้าไปทำแล้วจะทำได้ไหม เหมือนตอนนี้ สนช. เขากำลังนิทาพวกเราอยู่ เขาด่าเลย เพราะว่าเราไปเขียนยกเว้นคุณสมบัติลักษณะต้องห้าม เราเขียนให้แต่เฉพาะบางเรื่อง เรื่องที่สำคัญที่เขา concern กันอยู่ก็คือว่าการถือหุ้นในหน่วยงานที่ได้รับสัมปทานจากรัฐเราไม่ได้ยกเว้นให้อันอื่นเรายกเว้นให้เพราะว่ามันมีวัตถุประสงค์ เช่น ๑. ความเป็นข้าราชการ เรายกเว้นให้เพราะว่าเอาข้าราชการมาตั้ง ๒. ความเป็นเจ้าของสื่อ อันนี้ก็ยกเว้นให้เพราะว่าเราเอาเจ้าของสื่อมาตั้ง อันนี้ตั้งใจมา แล้วการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการทำงานของราชการก็ต้องยกเว้นให้เพราะพวกนี้มาจากข้าราชการ แต่การถือหุ้นเราคิดห้ามคนอื่นก่อน แล้วเขาก็มาเป็น ส.ส. แล้วก็ต้องถือหุ้นพวกนี้ไม่ได้ เราก็ไม่มีเหตุผลอะไรจะยกเว้นให้พวกนี้มาถือหุ้นได้ มันทำหน้าที่อย่างเดียวกันเราก็ไม่ยกเว้นให้เราก็ไม่ได้คิดว่ามันจะหนักหนาสาหัส ปรากฏว่าในสภามีคนถือหุ้นหน่วยงานที่เป็นเจ้าของสัมปทานกับรัฐเยอะมากเลย ไม่ว่าจะเป็น ปตท. อะไร พวกนี้ถือสัมปทาน AIS TOT อยู่ในตลาดเลยถือหุ้นกัน ตอนนั้น เขาก็บ่นกำลังประชุมกันว่าจะรุมด่าเราอย่างไรดี ผมก็บอกไปว่าเวลาเราเขียนพวกคุณบอก ว่าห้าม ส.ส. ห้ามนักการเมืองมาถือหุ้นอย่างนี้ แล้วตัวคุณมาทำหน้าที่อย่างเดียวกับเขา จะยกเว้นได้อย่างไร เราก็ต้องให้ทำอย่างเดียวกัน ไม่เห็นจะยากเลยก็ขายไปสิ เขาบอกห้ามไปถึง ลูกถึงเมียด้วย ส.ส. เราก้ห้ามลูกเมียไม่ใช่หรือ นี่คุณกำลังจะออกกฎหมายสี่ชั่วโคตรยิ่งใหญ่เลย ผมเคยเตือนเขาแล้วว่าจะวังที่ออก ๆ กันอย่างนี้ว่ามันจะไม่ใช้กับคุณ มันใช่ แล้วอีกไม่กี่วันพวกคุณก็ออกไปแล้ว มันย้อนกลับมาใช้ ๑๐๐ เปอร์เซนต์ เขาก็หัวเราะ มาตอนนี้ก็ชักจะเริ่มว่าเรา เพราะส่วนใหญ่เขามีอุดมการณ์พรรค เขาไม่ได้เขียนนโยบายพรรค นโยบายเขาไปกำหนดแต่ละรุ่น มีคณะกรรมการนโยบายพรรค วันนี้เอาเท่านี้ เดี่ยวผมจะไปช่วยพวกนี้เขาทำร่างกฎหมายกับพรรคการเมืองต่อให้มันจบแล้วจะได้เอาร่างมาให้พวกเราดู ขอขอบคุณมาก ผมขอปิดประชุมครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๕.๒๕ นาฬิกา

กลุ่มงานชวเลข ๔

สำนักกรายงานการประชุมและชวเลข